

ב"ה
אור
עדיקים
ספר
קול מבשר

2

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תש"ל לפ"ק

ספר

ספורי צדיקים

מהחוט המשולש

והמה ספורי נוראות ונפלאות משלשה עמודי
עולם הצדיקים הגדולים בוציני דנהורא מופתי
הדור והדרו המה הרב הקדוש רבי ליב שרהם
והרב הקדוש רבי ישראל פאלעצקער והר"ר
עזריאל בע"ג זצוק"ל לחיי עד זכותם יגן עלינו
שנוכה לראות בנחמות ציון וירושלים בקרב אמן.

הספורים אמתיים מקדושי עליונים ארבעה מטיבי לכת האלו
המה מעשיות אשר לא נדפסו ולא הובאו בשום ספורי
מעשיות הצדיקים.

ק ר א ק א

בשנת תרנ"ז לפ"ק.

SEPUREI CADIKIM.

Druck von Josef Fischer Krakau, 1896.

Verlag von Lasar Schenkel Tarnow (Galizien).

הקדמה.

אמר הכותב חזו מפעלות אלקים אשר שם שמות בארץ כתר שם טוב עולה על גביהן, והאציל מרוחו על יריאיו למשול בהנהגת סדרי הטבע כרצונם. איש איש כפי כחו וגבורתו בחכמת התורה וביראת ה'. כל עין הקורא תתלהב ותתפעל לעבוד את האחד האמת בכל כחו ובמסירת נפשו. כאשר מחוייב כל אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי, והן מאנשי השם ההם הפליא והגדיל לעשות הקדוש האלקי ר' **ליב שרהם** אשר כל כדור הארץ התגלגל לפניו כגרעינים בכברה. והוא חשף זרוע עוז קדשו להראות לכל העמים אף לא מבני אומתינו כי ה' הוא אתנו ולא עוז את עמו תחת המקרים חלילה כמפורסם מעשיו בשער בת רבים:

אולם כי נשתבשו הספורים מאד בפי ההמון איש איש לפי שמעו מוסיף וגורע על כן בחרתי להציגם לפניך בלשון קל אפס קצהו מהנוראות אשר עשה אשר לקחו אזני מפי אנשים נאמנים למען התענג עין הקורא בהם וידע כח האנושי כי רבה היא אם ישכיל בדרכיו. ולו לבדו ניתן הממשלה בכל סתרי הטבע אם שלם לבו בדעת אלקים בארץ. וספתתי לזה הספר סיפורים כנים אמיתים ממחמד נפשנו האי סבא קדישא מספאלע אשר לשמו ולזכרו תאות כל נפש הירא וחרד לדבר ה' זו הלכה ר"ל ההליכה והנהגה בעבודת הבורא יתיש אשר זה כל האדם להדבק בתיח קדושים כאלה שבכל דור ודור בדביקה חשיקה וחפיצה. ויען כי הסבא הקדוש האלקי ר' **ליב** מספאלע הנקרא בפי כל **שפאלער זיידע** ה' נורא במעשיו ובמפעליו על כל בני חלד והפיק רצון מה' בכל דבוריו ומעשיו ויפה ונאה השיחה ממנו מאוד אמרתי לחקוק מזכרת שמו בעט ברזל למען לא ישכח מפי זרענו. וכמריב קורות הנוראות מהקדוש האלקי מעוז ומגדול הרב רבי **ישראל פאלעצקער**. יען כי הקדוש האלקי ר' **עזריאל** אשר יסופר ממנו בפנים נלוה לשני הגדולים יחד ומסר גדול יוצא מספור רבי ישראל הנ"ל לכל משכיל. ועוד מעשיות מצדיקים הקדושים אשר בארץ המה אשר בררתי

הקדמה

הספורים האמיתיים מהצדיקים הגדולים והצגתים לעין הקורא בלשון קל למען ירוץ בו הקורא כקטן כגדול.

ולזהויר הגדולים על הקטנים באתי בספורים האלו כי לא רק לפני גדולי הדעה נאספו הספורים ההם כי אם גם למען יחנכו את בניהם הקטנים בעודם באבם להחזיק בלבם אמונת החכמים למען לא יסורו מדרך ה' בעת גדלם כי בעתות הללו ההכרח לעיין מאד על זה שלא יתרכו הדעות בהנער המבין לשון הקודש לשים עינו בספרי המשכילים אשר עליהם אמר הנביא חכמים המה להרע להיטיב לא ידעו. וכל עיקר מגמתם אם כי חלק לשונם וחכם מתוק לעין הרואה אבל עיקר כוונתם לשרש האמונה מילדי העברים למען כל אחד יבנה במה לעצמו וכל הישר בעיניו יעשה. וחכם הרואה את הנולד הרוצה למנוע מדרכם את בניו עודנו כאבו יכה שורש אמונת החכמים בלבו ובוה ינצל מכל פגע וזכות הצדיקים הקדושים יגינו עליהם לשמרם מכל רע.

וקראתי את השם המחברת הזאת **ארבעה מטיבי לכת** יען כי עיקר הספורים המה מהארבעה הנכבדים הר"ר ליב שרהם והסבא מספאלע והר"ר ישראל פאלעצקער והר"ר עזריאל והמה ארבעה מטיבי לכת אשר נצמדו זה לזה ע"י ברית התיכון ר' עזריאל כאשר יבואר בפנים. וזכות החוט המרובע הזה לא במהרה ינתק מעלינו. והמעשיות אשר יתוספו בעזרה"י יהיה מסתעפים מהם. ואתה המעיין שים לבבך בעת עברך בין בתרי הספורים האלה לא לבד לחיצוניות המעשה אשר תתענג לבבך הגשמי מזה כי אם תתבונן בפנימיות היוצא מן הדברים האלה למען תשכיל ותתענג גם בתענוג רוחני במוסר השכל היוצא מהספור ההוא ואז יהי' ה' בעורך להגן עליך זכות הצדיקים האלו שתזכה לראות כל הכרכות המובטחים לנו ע"י נביאיו הקדושים וישפיע לנו כל טוב בבני חיי ומוזני ברוחניות וגשמיות אמן.

ספורי צדיקים

מעשה נורא מהרב הצדיק ר' ליב שרהם

שמעתי מזקן אחד מבוניטש אשר היה בצוותא עם רבי ליב שרהם בוויזן הבירה והנני להציעה לפני הקורא באריכות:

הנה עיר קטנה סמוכה למאכליב דרוסיה כלבינה צוניטש שמה וסיה שמה ר' ליב שרהם ששה שבועות: כי כן היה דרכו בקודש כל ימיו סיה נע ונד ולא התמכמה במקום אחד הרבה: ובעיר הזאת עוד לא היו מכירים אותו ונתאכסן בבית נגיד אחד מחזיק הארענדע מסעיר וכאשר הכירו אותו לירא שמים ולדיק כבדו אותו אנשי העיר מאוד. (והעסק אשר היה לו בעיר הזאת נעלם עד עתה מכל אדם. ואני הכוחב ידעתי את אשר קבלתי מחסידי הזמן כי כל עסקו היה לפרנס את הצדיקים הנסחרים אשר חסור להם לגלות עלמם כל ימיהם כי המה מעלמא דאיתכסיה וברב רבי ליב הנ"ל ידע מכולם וסיה לו הכירות עם כולם וכל ימיו סיה מפרנסם: וסיה דרכו להלוות איזה סך גדול מאנשים המקורבים אליו ונתן להם שער על זה וסיה פורע בזמנו. וכמה מעשיות יודע אני הכוחב מזה ואם יגזור הש"י אוליחם כולם לאור ועל כן השערתי כי זאת סיה עסקו גם צוניטש):

זיהי ציוס ערב שבת קודש אחר חרות אחר שכלך הרב למקוה קרא את הנגיד הנ"ל ואמר לו שאלה אחת קטנה שאל ממעלתכם אל נא חשיבו פני הכה דרכי תמיד בכל ערב שבת לנסוע מטע לטייל על השדה ויש לי איזה טעם בזה ועל כן ימחול רו"מ לנאות למשרתו לחבוש לי הסוס ויסע עמי מטע על מגרש החפשי. וילו הנגיד חיבב למשרתו כי יסע עם הזקן למקום אשר

ספורי צדיקים

אשר יחפוץ. ויהי כנסעם מחוץ לעיר ויבקש הרב מהמשרת כי יתן לו חבלי הסוסים והוא ישב אללו ויתן לו המשרת. וכנה למראה עיני המשרת רק עיר וכפר עיר וכפר ונראה לו כאלו הם פורחים באויר ונסעו כך שעות שחיס עד צואם לעיר גדולה מאוד ואנשים כולם זרים בעיני המשרת ויעמידו הרב ברחוב העיר ויאמר לו הרב המתן פה עלי כי תיכף אשוב ונסע לביחנו: וילך לו הרב והמשרת עמד משתומם כי ירא לדבר דבר ורעיונות שונים ומשונים התרוללו בקרבו כי ירא אולי הוא משוגע ממראה עיניו ופן המקום הזאת מקום מגורת השדים כי לא ידע מה לחשוב בזה וכנה איש יסודי הולך ויכיר המשרת כי זה איש עברי וישאלו לאמר בחסדך הגד לי שם העיר הזאת וילעג בו האיש הפחי אהה ובער כי לא תדע כי היא וויען הצירח עם מי זאת לכאן שאל אותו האיש ויען לו עם סוחר אחד ואנכי נוסע עמו תמיד ולא הגיד לי שם המקום הזה וילך לו האיש והעגלון המשרת נשאר משומם בדעתו לזכר כחצן דומם מבוהל מרעיוני לבבו. וכנה שב הרב אל העגלה ויאמר לו נהג ולך כי פנה היום וישב הרב על העגלה עד יאלו מהעיר ואחר כך לקח את החבלים לידו וישע במהרה והעגלון רואה ומשחומם ממראה עיניו מהעיריים וכפרים הפורחים למראה עיניו. ובחוק כך ראה גם את העיר בוניעש והסוסם הלך קרוב להעיר לאט כדרכו וימסור לו הרב חבלי הסוס ויצאו העיר: ויספר המשרת לאדונו את כל אשר קרבו וילעגו ממנו ויחשבוהו למשוגע ולשיכור. ויאמר המשרת לכן כאשר ישבות פה הזקן גם את שבת הבאה כי כן שמעתי ממנו שיסע עוד הפעם לווייען תחנו לי מעות לקנות איזה חפץ צווייען ואציא לכם רשימת הסוחר מווייען אז תאמינו לי כי לא בחלום הייתי צווייען רק בהקיץ. ויאמר כן נעשה כאשר דברת ואתה שחוק פן כאשר ישמע הזקן לא ירצה ליקח אותך לנסוע אהו. וכן היה בערב שבת השני בקש עוד הפעם הרב את הסגיד שיצא למשרתו ליסע אהו ויתן הסגיד כסף להמשרת לקנות סכין קטן ושיביא לו הראטע מיום אשר קנה. וכבוא לווייען הלך

תיכף

ספורי צדיקים

ד

תיקף המשרת לחנות ויקנה שם סכין קטן ויבקש מהסוחר כי יכחז לו בדאטע מיום אשר קנה ויחטום אותה אלל הסכין וכן עשה לו הסוחר :

ויהי כאשר חזר המשרת עם הרב מוויען ויתן לאדונו הסכין עם הדאטע ויתפלא מאוד מאוד ולא יכלו להחאפק מלשאל את הרב האם כניס דברי המשרת כי הים עם רוי"מ צוויען ויאמר להם כניס דבריו כי אני יודע דרך קלרה לוייען וכל ערב שבת קודש אני נוסע לאיזה עסק הנלרך לי. ויאמר לו חתן הנגיד נכספה נפשי מאוד להיות צוויען חבקש מרומע"ל כי יקחני אחו בעת נסעו ויבמה לו הרב. ובערב שבת השלישי נסעו שלשחם הרב וחתן הנגיד והמשרת והרב עשה כג"ל וצבואס לוייען אמר הרב לחתן הנגיד אחת תתעכב פה ואכני חלך על שעה מועטת למקום הנלרך לי. והרכין לו האצרך הג"ל בראשו ובלע הלך אחר הרב לראות מה יעשה שמה והנה הרב הלך לחצר הדוכס אשר היה בעת ההיא: והנה צבואס לחצר הדוכס הרגיש הרב כי האצרך הג"ל הולך אחריו ויחזיר פניו אליו וינענע עליו הרב בראשו ויאמר לו איך העזת לילך במקום מסוכן כזה ועתה אחו בחגורתי ואל תעזבה ולך סמוך אללי מאחורי וזהה שלא תשמיט ירך מהחגורה כי תאבד חיך חלילה ויחזיק האצרך הג"ל בחגורה וילך אחריו. ויראה כי הוא הולך לבית הדוכס (ועשה שם מה שעשה וידוע לכל בני עמינו מזה): וכל שומרי הדוכס לא ראוהו והדוכס היה ישן בעת ההיא וימתין לו הרב עד בוש ויאמר להאצרך כבר פנה היום וצחוק כך הקין הדוכס ודיבר עמו הרבה: והאצרך הג"ל שמע כל דבריו ויחזרו לביתם והאצרך הג"ל הוא הזקן אשר סיפר לנו זאת כי בעלמנו היה עם הרב צווייען אלל הדוכס הג"ל: ואחר כך היה הרב צבוייטש ששם שבעות ומשם נסע ללאדמיר ויחממה שם בערך ששה שבעות וגם משם נסע כל ע"ש אחר חלזת לוייען וזאת נודע לכל:

ועוד היה דרכו של הרב הג"ל אשר בכל היארדין הגדולים היה נוסע ויהי עובר חנות ועמד שם כל ימי היארדין ומהות

ומהות הדבר הראה פעם אחד לתלמידיו אשר הפלירו בו מאוד להגיד להם מה הוא עושה על היאריר. ויראה להם הרב פעם אחת משרת אחד נושא משא גדול על כתיפו ויקרא אותו הרב וידבר עמו מפס לאזן דברים אחדים ויאמר לכו אחרי האיש הזה וראו מה יעש' וילכו אחריו והנה בא להבעל הבית שלו ויניח המשא מעל כתיפו ויאמר להם כי אינו רואה עוד להיות משרת וע"כ ישלמו לו השכירות עד כה וילך לו והבעל הבית נתן עליו קולו איך יעזוב אותו בהיאריר לבדו ולא ראה לשלם לו אבל הוא לא חכה לתשלומין וילך לו וכאשר נתרחק מאחז ראו התלמידים כי הוא הולך בתכריכין ויראו אליו וישביעו אותו להגיד להם האמת ויאמר כי נע וכד הייתי בעולם התוהו ולא ידעתי כי מת אנכי זה כמה: ועתה הגיד לי הרב ונתן לי תיקון אך לוי להשיב את הסחורה להבעל הבית ואז הבינו התלמידים כוונת נסיעתו על היארירין כי שמה מזויים נשמות מעולם התוהו מה גם כי על היארירין אסף וקיבץ מעות לצורך הצדיקים ה"ל וכאשר יראה הרואה בהמכתב הכדפס מהמגיד הגדול אשר כתב מלינה עבור ר' ליב ה"ל וכתב עליו כי כל מעשיו לש"ש שחיתה כוונתו לצורך ה"ל וד"ל:

ואחר כך לעת זקנותו קבל את הרב הגדול ר' עזריאל לו לגבאי (ולר' עזריאל הזה הרכינו ראשם כל הצדיקים הגדולים שיצרך אותם והוא היה תלמיד חבר להרב הגאון ר' ישראל מפלאנק ונדבר מזה לקמן חי"ה): ונסעו יחד בצותח לכל המקומות וכך היה הרב ר' ליב בקי בכל הצדיקים הנסתרים אשר פעם אחת ראה אלל חייט אחד בצארדיטשוב עמד עגלה לב אשר נסע בתוכה הרב הקדוש ר' מרדכי מטשארנאציל ז"ל ועמד אלל החייט והוא היה אז רק בשנים ואציו הקדוש ר' מנחם היה עדיין בחיים חיותו. וראה הרב ר' ליב את העגלון יושב על העגלה וישאלהו מי נוסע עמך ויען לו העגלון בן הרב ר' נחום מטשארנאציל: כי לא היה עדיין הרב"ת מפורסם ויאמר הרב ר' ליב ומה הוא עושה בכאן והשיב לו העגלון כי נקרע אללו הט"ק ופס דר חייט

אחד והלך לתקנו כן סגיד לי: ויפנה הרב לר' עזריאל ויאמר כפי אשר אני יודע הסדר מהצדיקים הנסתרים כמדומה לי אשר בן הרב הוא אצל האחרון שצבולס ר"ל כי הוא מכיר כל הצדיקים ואחר כך הלך גם ר' ליב ור' עזריאל להחייט ויתמסמו שם הרבה: ואחרי פטירת הרב ר' ליב היה הרב ר' מרדכי הנ"ל מפרנס את את הנסתרים כידוע לכל אשר הסתופפו צלילו זכותם יגן עלינו ועל זרענו עד עולם אמן:

פעם אחת נסע הר"ר ליב עם הר"ר עזריאל הנ"ל לוילנא: וצבולס סמוך לוילנא שלשה וייערסמין רוסעש היה שם בית גדול שיינק היה שייך להארענדר מהעיר כי צוילנא היה ה"ש ביוקר וחזק לעיר היה צול וע"כ עמדו שם סוחרים הרבה ויהודי אשר גר שם היה עושר גדול ונתאכסן גם הרב אצלו ויקח לו חדר מיוחד ושילס להצב"צ עבור החדר ולן שם: ולמחרתו צבוקר שלח את ר' עזריאל לקרוא את בעל הבית ויבא לפניו: ויאמר לו לך לרחוב הנכרים וקרא לי את הפירסט מפולין ואמור לו כי ר' ליב קרא אותך שחבא תיכף אליו ויכתל בו האיש ויאמר חסר משוגעים אני. הנכ ברחוב הנכרים את רואים שם יודי. אחת דתו לתלותו תיכף (וכן הוא כי צוילנא היה כך החוק שהיה אסור לשום יודי לילך ברחוב אחת ולפני הפולין היו ממתים את נחע לשם איזה יודי ואחר כך היה החוק להכות אותו מכה נמרצה עד לאתו מהרחוב וזה שלשה שנים אשר בא פקודת הקייסר כי יוכלו לדור בצרחוב כמולים כערלים צבולס) והפירסט הוא בן מלכים ומעולם לא ליבר עם יהודי ויצוא המשוגע הזה ורובה כי אקרא את הפירסט לכאן וילך ממנו לספר לאשתו מהמשוגע הזה וחזר אליו ואמר לו צבוקר מכס לבו נא לדרכם טרם יאונה לי הרעה מכס ורצה לגרשו מביתו ויגער בו הרב ויאמר לו הידעת מי אני אנכי ליב בן שרה ואם לא תשמע לי ידעתי כי תחרע תיכף. לך ממני ולואי יהיה סופך עוז. וכדברו והנה פתאום גפלו שני בניו ואשחו למשכב בחולי חזק עד אשר ראה הצבולס הבית כי אין פנאי לקרוא לרופאים ויבא להרב ויזעק מרה אנכי אשמע לכל אשר אדוני

ספורי צדיקים

אדוני ילוני אך הסירו ממני את המגפה אשר נגפחם את אשתי
 וצני ויאמר לו הרב לך מהרה להפירסט ואל תאחר וקרא אותו
 אלי ואשתך ובניך יחרפאו חיבף. לך מהרה אל תפחד. וילך האיש
 בפחי נפשו כי ראה כי כלתה אליו הרעה ומוכרת לשמוע להרב
 ויאמר מוטב יחלו אותי לכפרת בני הקטנים וילך במהרה לרחוב
 הנכרים בפחד גדול אבל לא חנה אליו שום רעה ולא אמר לו
 שום בריה דבר בעולם עד בואו לבית הפירסט וידפוק בהדלת.
 ויאל אליו עבד אחד מסריסי הפירסט. וכאשר ראה כי יחודי נבז
 על האכסדרא נפל ארצה על פניו כי כן היה הכימום אלכלם אם
 היו רואים יחודי דורך אדמה קדשיכם ואחר כך עמד ואמר מה
 לך פה ויענהו כי להפירסט אני לריך וילך העבד ויגד לסריסיו
 פנימה כי יחודי אחד עומד באכסדרא באומרו כי לריך להפירסט
 ויספרו הרב להפירסט ויאמר הביאוהו אלי ויביאו אותו אליו
 ויאמר לו הנה איש זקן שמו ליב טוב עלי לקרוא את אדוני שיבא
 חיבף אליו ויהי בזכרו את שם ליב נבטל השר מאוד ויאמר לו
 בנהלם הנני הולך הנני הולך חכה נא עמוד נא אלביש נא את
 תלבושי חיבף הנני הולך ויבטל האיש מאוד כי ראה כי נספכו
 בהשר כל הגוונן ועק לעבדיו ויביאו לו המלבושים וילבישו אותו
 חיבף והלך עם היהודי ברגליו בלא שום מרכבה וכאשר ראו
 האנשי חיל את הפירסט בעיר ראו לעשות לו הכבוד השייך לו
 כדרכם אבל הוא רמו עליהם בידו וילכו להם והוא הלך לבדו
 עם היהודי ברגלו עד בואו אל היהודי והמרכבה שלו נסעה
 אחריו עם סריסיו :

ויהי כבואם אל הרב הלך היהודי להגיד אל הרב כי הפירסט
 הוא פה ויאמר הרב יחכה מעט חיבף אקראהו לבא אלי
 ואל היהודי טוב לילך לביתו ואמר כך יאל הרב מחררו ויקרא את
 הפירסט לפניו וידברו שם רגעים אחדים וחיבף טוב הרב לר'
 פזריאל כי יחזש הסוס ויסעו חיבף והפירסט ישב על המרכבה
 ויסע ואח"כ שלח אנשי חיל לחפש את הרב ר' ליב בכל המחבואות
 ולא מצאוהו והיה הדבר לפלא גם בעיני הפירסט למה חרד את

ספורי צדיקים

ו

כל המרדכ הזאת: ואף כי היה מכיר את ר' ליב מכבר עכ"ז
לא חרד בשום פעם בהזכירו את שמו כאשר חרד עתה ואח"כ
נשחקע הדבר מעט:

ויהי לימים נאבד העבד הערל של היסודי פחאום ויעלילו עליו
הכמרים כי היסודי זנחו על הפסח ויקחו אותו במאסר
ועשו לו יסורים קשים וכודס כי הוא הרגו כדרך היסודים רבי
הלבב אשר לא יוכלו לסבול יסורים ובחר במיתס אחת מיסורים
הרבה: ונגמר דינו למיתס והלכו להפירסט להניח חותמו על זס
וישיב להס כי היהודי הוא מבין גדול על סוסים והוא רואה לקנות
הרבה סוסים על היאריר במאקריי ועל כן רואה הוא שיחיה
היסודי עד אחר היאריר והוא יקבל אותו על ערצוט עד אחר
היאריר ואז ימסור אותו ליד הכמרים ויעשו בו כחפסס. כן עשה
ולקח את היסודי אחרו על היאריר והוא קנה לו סוסים והלכו
אחריו שוערים לשמרו. וירא היסודי מרחוק וסנה עבדו הערל
אשר נאבד אללו כמדומס לו שסוא רואה אותו סולך מרחוק.
ויעמוד היסודי על עמדו וכנה הוא סולך וקרצ אליו. וכאשר קרצ
הערל אל ארונו וסכירו נפל לפניו ארצס. ויאמר צ"ה אשר אני
רואה אותך בחיים וישאלכו היסודי אנה היית ולמה ברחת ממני
ויבך הערל בדצרו ויאמר כי אחס היסודי טוב לי מאב ואס ואנכי
לא הייתי בורח מאתך בשום אופן אך כומר אחד אשר קנה בך
הסית אותי כמה פעמים לזס והצעיח לי ליחן לי נחלת שדס
וכרס ולא רציתי לשמוע אליו עד כי בא פחאום בלילה ויקרא
אותי לחוץ ויושיבני על העגלה ויאסור אותי ויוליכני שולל כחמשים
פרסאות הרחק ואנכי הייתי שמה נע ונד ואין לי במס להחיות
נפשי ורציתי לשוב אליך ולא היה לי על הולאות וסנה בלילה
הזאת בא איש זקן יסודי עם משרחו ויושיבו אותי על הסגלה
ויוליכני כל הלילה והביא אותי לכאן ויאמר לי לך ובקס את
ארויך כי תמלא אותו פס וזס כל היום אשר אנכי מבקשך בכל
הרחובות וכודות לה אשר תלאחך ועסה קח נא אותי לביחך כי
למה אמות ברעב סלא ישר היה עבודתי אחר כל ימי היותי אללך:

י"ה

ספורי צדיקים

ויהי אחרי אשר שמע היסודי כל חלכ חיתכ רוחו והבין כי היא מעשה הרב ר' ליב וישבח את ה' בלבו וישתוקק לראות סוף דבר ויאמר להערל צא עמי וחלכ בשיינק אחד ליתן לך לחלול ויוצילכו לשיינק אחד ויאמר לו שב פה ולא תלך חנה וחנה עד צואי לקרוא אותך והוא הלך לקנות עוד סוסים. וכאשר קנה כל הסחורה ייטב הסחורה צעיני הפירסט וילו לחבוש את הסוסים וישב הפירסט על המרכבה וילו שישב גם היסודי נגדו וכאשר לעקו על הסוסים והנה הם מפזזים רוקדים ונוטים מן הדרך מצלי מעצור לרוחם מכל העגלונים אשר הנהיגו אותם והכו אותם ולא הועיל ויאמר היסודי הסוסים טובים אבל העגלונים אינם יכולים להנהיג אותם הנה יש אחי ערל אחד עגלון ויכול להנהיג הסוסים ידעתי כי תקבל נחת ממנו חולי יישר צעיני חדוני וחשכור אותו להנהיג הסוסים ויאמר הפירסט עוב קרא אותו ויקרא היסודי לעצדו הערל ויאמר לו שב על הקעלנע ונהג הסוסים וישב הערל ויקח מוסרת הסוסים צידו וינהג אותם צלי שום פגע ויאשרו דרכם וישמח הפירסט :

ויהי כאשר אחזו דרכם וגסעו איזה ימים אמר הפירסט לסיסודי החזכור היום אשר שלח הרב שלכם ליב אחרי לקרוא אותי ויאמר היסודי קן חדוני חני זוכר ויאמר לו הפירסט עתה חלכ לך את אשר הגיד לי באם אשר ילא עליך משפט מוח חעכב המשפט עד אחרי יאריד מאקריי ושחקח אותך על היאריד ודמיתי כי ילמח לך איזה ישועה מהיאריד הזה והנה עתה לא כשמע מאומה ומוכרח עתה למות ומה היה כוונתו אשר לוח לעכב אותך עד אחר היאריד וישתוק היסודי בשמעו ויאמר לו בצכי חדוני חלל הערל המגרש הסוסים הוא עצדי הנאצד אשר נגב אותו כומר פלוני צלילכ שאל נא אותו ויחמח הפירסט מאוד ויאמר עתה ידעתי כי יש חלקים בישראל ונתן כח בצדיקיו לראות עתידות ולחליל העשוק מיד עושקו אבל חתה מה היה לך כי סודית בדבר שקר אשר לא היה מעולם וחתמה עלמך כי חתה רגת את הערל להבאיש את ריח היסודים צעיני כל הכמרים ויאמר העצרי

ספורי צדיקים

ז

העברי ומכ הים לי לעשות כי ראיתי כי כשל כח הסבל לסבול את כל היסורים ואם לא הייתי מודע הייתי נופל שדוד תחת ידם פעמים הרבה ובחרתי במיתה תחת פתאומית מלמות מיתות הרבה וזה לך לראיה על כל העלילות אשר השונאים מעלילים על בני אומתינו: ואחרי היסורים מודים על כל מה שדורשים מאתם כאשר רואים המה כי א"ח להם להשמט מידם:

ואחר כך חקר הפירסע מהערל כי יספר לו כל הנעשה אהו ויספר לו הערל איך הכומר גנבו זלילה מצית העברי וכל אשר היה אהו לא כיתש דבר ובזואם לוילנא העמיד הפירסע את הערל שגיד את דבריו בפני הכומר והוא לא היה יכול להכחישו וילא דין העברי בלדק ואת הכומר קרעו לגזרים בפני כל העם ונכתבה המעשה הזאת למזכרת בדברי הימים לפולין:

פעם אחת בא הר"ר ליב לעיר לוינק ובעיר הנ"ל היו לו מקורבים הרבה והכירו אותו בטוב והיה דרכו כאשר היה תמיד פורע חובות לזה ומלוה לזה. פעם אחת לזה מאיש אחד סך שלשה מאות רובל כסף ונתן להאיש שטר חוב. והאיש הזה היה חנוני והיה לו בחנות כור מלח אשר היה מוכר ממנו ומדי הלך האיש למוד מלח להקונה נפלה הפיתקא מללחחו לתוך הכור מלח וללה בהמלח וה' שלח ברכה בהכור הזה והיה מודד ממנו שנה חמימה והמלח מהכור לא היה חסר ולשנה הבאה כשבא הרב לשם ביקש הרב מהאיש כי יתן לו את השטר חוב לחזרה והוא ישלם לא אבל האיש חפץ השטר חוב בכל סתרי חדריו ולא מלאו ויבא לרב ויאמר חפשתיו ולא מלאחתי. וישאל אותו הרב האם קנית מלח בזו השנה ויאמר לא וילו עליו לבקש אותו בכור המלח שלו ויחפשו וימלאו שם אז אמר לו הרב איני אריך לפרוע לך כי השטר חוב כבר פרעה לך מעלמנו עם עוד נוסף על מה שקבלתי ממך:

והנה בעיר הסיא ה"י אברך אחד אשר ביקש את הרב כמה פעמים שיקבלו להיות ממקורביו ולא רצה הרב. ויאטער באברך מזה מאוד ויבקש את אנשיו כי יפלירו בעדו את הרב כי ממש

ספורי צדיקים

חייו אינם חיים. ויהי כבוד הרב ויעלירו אותו אנשיו שיקרב את
 האיש הזה כי הוא ממש פיקוח נפש. ויאמר להם הרב כמה כסף
 יש לו ויענו לו כל האנשים כל כספו מונח בחנות השניע סחורה
 אשר לו. ויאמר הרב בואת אאות לו אם יוכל לעשות מעות מכל
 הסחורה אשר לו ביום הזה ויחנם לי על הלוואה לשנה תמימה
 יהי מאנשי שלומי ויתרצה האיש. ויבא להרב ויאמר לו הרב
 כמה מעות יעלו כל הסחורה שלך ויאמר לו ששה מאות רובל
 כסף. ויאמר לו הרב לא כי אני שואל כמה מעות יעלו אם
 יומכרו כל הסחורה ביום שישלמו לך מעות מזומנים עבורם תיכף
 ויען האיש בודאי אלמדך להפסיד מאה רובל כסף או יוחר אז
 אמר הרב אם תוכל לכבית לי עד הערב כל כספך אשר יש לך
 אז אשלם חפצך ונתרצה האיש ותיכף הלכו החסידים וביערו את
 הסחורה מהחנות ומכרו אותה וקבלו עבורה ארבע מאות וחמשים
 רובל כסף ויחנם להרב. והרב קיבל אותם ונתן להאברך שטר
 חוב על סך כ"ל. ויסע משם לדרכו. והאברך נשאר בערום
 ובחוסר כל ואת השטר חוב מהרב לא רצה למכור. וידל האיש
 מאוד אבל נוסף לו שבר על שברו כי בימים אחרים נתה עליו
 אשמו וגשאר קרח מכאן כו'. אבל אז מלא קלח תכחומין לנפשו
 כי ישב בבית המדרש על הסורה והעבודה וחביריו כלכלוהו
 והספיקוהו די לרכו בצממנם וכך עלתה לו שנה תמימה עד אשר
 בא הרב לשנה השנית להעיר ותיכף נתן להאברך מאה וחמשים
 רובל כסף ויאמר לו עבור מאה רובל כסף חלביש עלמך וחמשים
 רובל כסף קח אתך על הולאות וחיסע להעיר הגדולה וואלקאווישק
 ותחאכסן באכסניא הגדולה דשם אשר שמה כן וכן ותשלח אחרי
 ר' דוד שדכן וחתן לו אדום זכב עבור ערחתו שילך להגיד להבחולה
 בת הגביר פלוני שאתה רוצה להשחדך עמה וישמע מענה מפי
 ואחר כך תראה איך שיחנהג אתך שמה אך היה לבן חיל ולא
 חפיל דבר מדברי ארצה. ועל השאר השלם מאות וחמשים ר"כ
 נתן לו שטר חוב. ואחיכ נסע הרב לדרכו:

והאברך

ספורי צדיקים

ח

והאברך שזר עגלה לקאוונע ושם הלביש את עלמו עבור המאכ
רוביל כסף וגסע משם לווואלקאוויסק וכתאכסן צהאכסניא
אשר לזכ לו סרצ וישלח אחרי ר' דוד השדכן ויגד לו כחיל ויאמר
לו השדכן האם מתחיל אחת ממני או חסר משוגעים אני כי באת
לצחק צי. אחי אספר לך מסות בגבירה הצחלה הזאת. אחי
הי' גביר מסוייס אשר הניח אחריו הון רב בלא מספר והיא בת
יחידה אללו יורשת הונו והיא בעלמה מושלמה בכל המעלות ומדות
עובות ועי' אי אפשר לה לבחור שידוך שיביא נואה לה גם
מיוחסת גדולה היא ועי' כבר הגיעה לפרק ואין חסלה להשא
עד יזמין ה' לה הראוי לה בכל המעלות שיביא לכל הפחות שיה
לה. ועתה אם אבוא להציע לפניך שידוך עם בן פלוגי אלמוני
אשר אינני מכיר משפחתו ואיני מכיר אוחו האם לא אחיב ללעג
בעיני כל השומעים. זאת תהיה שכרי כי יחרפוני ויגדפוני ויגרשוני
מביחתי כבן געוה המרדות. אבל בגד נא לי אחת האברך מי
בגיד לך את הדברים האלה ואם רק עבור זה מערה נסיעתך
לכאן כי לפלא הדברים בעיני או אם חלוס חלמה ותפעם רותך
לדעה פשר דבר הנני להגיד לך כי לא תעוף אחרי החסידה בשמים
סן חסול לשאלו תחתית חקור אחר אשה כערךך וראש חיים עם
האשה אשר תבנת מבני גילך. כה כפל ושלש השדכן דבריו מאשר
חרה לו אשר שיער בדעתו כי האברך מתחיל ממנו :

אולם האברך כאשר שמע את כל דבריו בנחת לקח מכיסו צ'
אדומים ויאמר לו לפי הנראה אחת איש לא עשיר הא לך
את השני אדומים ורק עבור ערחתך כי חלך אל בגבירה ותאמר
לה הנה החמול באת לכאן אברך אחד מלוייך אשר לא ידעתי
משפחתו וגם הוא לא בגיד לי מי הוא ויהן שכרי שני אדומים
כי חלך אליכם להגיד לכם כי הוא חסן להשדך אהכם. ואם כה
תאמר לא יאונה אליך רעה כי בלא דבר הוא ואחתי באת בשכרך
בהשליחות אשר שלחך לא להציע שידוך לפניך והמענה תאחז
השמע ותגד לי. ויתמה השדכן כשמעו דבריו ויאמר לו אכסה
ליך ולהגיד לה דברך. אולם לא אוכל לילך לביחתי באמצע היום

כי

ספורי צדיקים

כי היא אינה פנויה מעסקיה ואנשים רבים משכימים לפתחה על בן אמתין עד מולאי ש"ק אשר אז אין שם שום איש והיא יושבת בבית הגדול ואז אגיד לה בחשאי את דברך ואשמע מה מענה צפיה ואבא אליך :

ויהי צמולאי ש"ק הלך השדכן אל הגבירה ויפייס אותה כי לא תחרה לה עליו על אשר יגיד והראה לה את שני האדומים אשר נתן לו בשכרו האיש מלויאלק אשר חפץ להתחתן בה. ותען לו הגבירה לך נא אליו ורשום את שמו ושם אביו וביום ג' תבוא אלי ואשיבך תשובה נכונה וישתומם השדכן מהתשובה כי ראה כי לא דבר בטל הוא. ותיכף הלך אליו ויספר לו את אשר קרבו וירשום לו האיש את שמו ושם אביו ויתן לו. וביום ג' בא אל הגבירה והפתקה עם השמות בידו. ותאמר לו הגבירה הגה אני רואה בחוש כי מה' ילא הדבר אשר העיז איש מלויאלק לבוא לבאן להגיד צפה מלא כי רואה להתחתן בי וע"כ דבר אלקים הוא ולא אוכל לדבר על זה מאומה. אבל למען הסר ממני לזות שפתים כי אנכי נישאתי לאיש עני איש עליו מסוכ העשירות וכן תעשה. לך אמור לו כי ישכור עשה חנויות החדשים העומדים אלל חנויותי ואנכי אלוה כי הסחורה ההולכת לי מלייפליג יוכחבו על שמו. והוא יקבלם ויניח את הסחורה בהחנויות הכל ואז ידעהי כי חרעיש כל העיר ויאמרו עליו שהוא עשיר ממני כי הסחורת יקרים המה מאוד ועולים להון רב ואז נאה יהי' לי להקשר אתו בצרית החסונה אך הוי זהיר ברוחק לבלתי לגלות הדבר בפני שום צדיק :

וירין השדכן בשמחה להשיב לשולחו דבר כי נתראה הנערה אליו וכן רואה עליו ומיד עשה כל מה שנוותה עליו. וילך וישכור את החנויות ויבואו משרתי הגבירה להגיד לה כי איש אחד מלויאלק שוכר את החנויות מהאדון הסמוכים לחנותיה ועל בן רצו לעשות לו רעה. אבל הגבירה רואה עליהם לעלור ברוחם ותאמר אליהם מה יניח העני הזה בהחנויות ואם אולי עשיר הוא אולי יסחור בסחורות אחרים ולא יזיק לי מאומה. אבל לימים אחדים הגיעו

ספורי צדיקים

ט

לו כל הסמורה וראו משרתי הגבירה כי הסחורות הנחולים לה
הביאו לו והוא סדרם בהגניות בסדר נכון כי הוא היה סוחר
מקדם גם כן ויחבילו המשרתים לראות זאת ויראו כולם להגיד
להגבירה את אשר ראו. ותאמר הגבירה אלך גם אני לראות הדבר
הזה אם כנים דבריהם. ותלך הגבירה ותראה ותחשוק תמונת יפיו
בלבה. ואז אמרה לדודה אשר הי' מוביל השבנותיה כאשר שמעתי
האיש הזה הוא פנוי כי שמעתי מליעים לו שידוכים מפה וכאשר
ראיתי את העשרות אשר לו כי הסחורה עולים להון רב היה ישר
הדבר צעיתי להנשא לו. וישר הדבר גם צעיתי דודה ואז השתדלו
זה אנשים בגוים וצעזע'ה נתקשרו צידוכים ותיכף היתה החתונה
כדת משה וישראל:

ויהי במשך שתי שנים אחר החתונה ישב הזוג צמוש'ק צבית
גדול ושהו חמין וחפול טבעת אחת מידי האשה על
הרפס ותקת האשה נר אחת ותשחכ על הארץ לחפשה. ומדי
חפשה את הטבעת נכנס במרומה הרב ר' ליב שרסס ויאמר לו
הא לך הכסף המגיע לך ותקרע את השטר חוב שלי ותיכף ילך
מהבית וילך האיש ללותו אבל הרב אמר לו שוב לך לביחך כי
אין ראוני שחלווה אותי וישב לביתו אבל אשתו אמרה לו מה לך
כי עזבת את האיש הלך הוא הכדיק ר' ליב שהרס. ויאמר לה
בעלה ומאין אתה מכיר אותו אז ענתה לו שוטט וכי אתה סובר
כי כאשר שלחת לי את השדכן הייתי כמשוגעת ושמעתי אליו
אנכי אמפר לך איך היו הדברים הזקן הכ"ל היה הולך אלי ערב
ובוקר והגיד לי אם יבא איש מלוי'ק אשר יהיה שמו כן וכן תנשא
אליו לאשה אבל אנכי לא פניתי אליו ויבואו אלי בחלום אבי ואמי
ויאמרו לי כי הזקן הזה הוא לדיק גדול והוא יודע כי זה הזיוג
האמתה שלך וגם בזה לא השגחתי עד שנחלתי במחלת מות ואז
בא אלי הזקן ויאמר לי בחר לך אחת משתי אלה או שתמות
במחלה הזאת ותפסיד את ימי עלומך או תנשא לאיש אשר אנכי
דובר אליך ואז הוכרחתה שלא, מרלוני להרצות אליו והבטחתי לו
כאשר

ספורי צדיקים

כאשר תבא לכאן אנשא אליך. ואתה דמיתס כי חסרה דעס הייתי
 כי נחרתי לדברי השדכן אבל אתה סגיד לי מאין אתה מכיר
 את הזקן הנ"ל ומה עשה עמך ויספר לך האיש את כל הנעשה
 עמו גם כן ואז הבינו שניהם כי הם היו כחומר ציד היוצר ציד
 הרב וכוא הטס לאשר חפץ :

עתה נספר את אשר ספר החסיד המפורסים ר' מאיר
 מבארישוב לפני כבוד קדושת הרב הגדול הקדוש
 ר' משה מסאווראן אשר הוא ראה את הרה"ק ליב שרהם
 ביער אצל סוואלק והמעשה שהיה כך היה :

הנה האיש הנ"ל רבי מאיר היה בן גביר וחתן לגביר בסוואלק
 הצירה וכוא בעלמו היה חריף ושנון ויהיה לומד בישיבת
 הגאון מסוואלק והנה כאשר הגדיל האיש הנ"ל התבונן כוא במאמרי
 חז"ל ובמאמרי הזוהר המתאימים יחד כי בכל דור נמלאים בני
 עליה אשר עיילי בלא בר ויכולים להזרית בלב איש תורתו ועבודתו
 שתהיה בבחינת תענוג אהבה רבה בתענוגים ולא תהיה בעבודה
 כמשוי וע"כ נגמר בדעתו שצריך לחפש הדבר הזה כמעמונים עד
 שימצאהו. אבל אביו וחותנו לא הניחוהו לפסוע פסיעה לבר מעירם
 והיה האיש ככוא בלער גדול עד כי הליקוהו מורשי לבצו והתגנב
 מביתו בלא מעות ובלא מלבושים ויתחפש וילך מעיר לעיר לבקש
 את הדבר הזה אולי ימצאהו עד כי הקרה לו דרכו לפניו כי
 הבא לטהר מסוייעין לו ובא לקארלין מקום משכן כבוד של הרב
 הקדוש ר' שלמה מקארלין ז"ל ותיבף כאשר נכנס לבית וראה את
 פני הרב אמר לזה נאם לקרותו רבי ותסלה לאל שמלאתי את
 אשר בקשתי ויתמהמה שם ימים הרבה. אבל אביו וחותנו כשמעם
 אשר נההו חסיד נדרו הנאה נמנו. וחותנו הפליר בתו שתקבל
 גע ממנו אבל היא לא רצתה וע"כ נדר חותנו גם מבחו הנאה
 ועל

ספורי צדיקים

ועל כן הייתה עטופה ברעב כל ימי היות בעלה בקארלין והיתה מתפרנסת ממעשה ידיה מלאכה הספירה והכתיבה וכדומה. ואזיו וחוטנו כאשר ראו כי היא זלזלה בכבודם כי המה היו משועי ואילי העיר רגזו מאוד עליה ונשבעו שלא להזדקק לה אף אם חלה נפשה. אך כל זמן כי הייתה בריאה עם שני ילדיה לא השגיחה בכל זה והיתה מתפרנסת ממלאכתה אולם אחר כל אלה נסלו בניה בחולי גדול ועל כן לא יכלה לעשות מלאכתה מובן ממילא כי גבר הרעב עליהם. ותכתוב אז מכתב לבעלה מכל הקורות אותם וכי שני בניה נסלו למשכב ולה אין במה לחיות אפינו יום אחד. וכאשר הביע לרבי מאיר הכ"ל המכתב נחמרו רחמיו מאוד על חולי בניו כי עד כה לא היה משגיח בהמכתבים אשר שלחה אליו. אבל בזה המכתב נסלה לבבו. ויכתוב עם המכתב להרב ר' שלמה הכ"ל ויאמר לו הרב הנכני לא אענה לך על הדבר הזה אבל איענך לך נא להרב מפינסק כי שם היה אז הרב הגדול רבי לוי יצחק אשר היה אחר כך אב"ד בצרדופטשוב והוא יגיד לך את אשר תעשה. וילך האיש להרב מפינסק ויראה לו את המכתב ויבך לפניו כי יתכם לו ענה מה לעשות ויאמר לו כי הרב מקארלין שלחו אליו ויאמר אליו הרב מפינסק הוא לא רצה להגיד לך חולי לא תאבה לשמוע אליו אבל הנכני אגיד לך האמת הנכונה בנך אחד כבר מת והשני הוא חולה גדול וזה לך עונש אשר אתה מחזיק תחת ידיך כתבים מהאיש פלוני אלמוני. ואתה משחשט ומתענג בהם ועל כן כאשר תשרוף אותם על האש אשר על הארץ יתפאח בנך ואתה תזכה לשני שולחנות תורה וגדולה כאחד כי תהיה אי"ה עשיר גדול ועתה הגדתי לך האמת אם תשמע ואם תחדל אבל האיש הכ"ל היה קשה עליו. פרידתו מהכתבים כי היו אהובים ויקרים אליו כבצת עינו ממנו. והיה מדמה בנפשו אם ינטלו הכתבים ממנו כאילו ניטל חייו. וילך האיש במר נפשו לחזרה לקארלין וישאלהו הר"ש מה הגיד לך הרב מפינסק ויבך האיש ויספר לפניו לרות נפשו וכי אין הוא רואה

ספורי צדיקים

רואה שום דבר זר חלילה בכתבים ולמה ידיו אותם בשריפם.
 ויאמר לו הר"ש ה' אשר פנה בדרך האמת עד כה הוא יודע
 כי לא מדברי נרגנות דבר הרב מפינסק את הדברים האלה אבל
 כן הוא האמת כי אם לא תחן הכתבים על הלכה מרה חסיה
 חלילה באחרונה. ועל כן שמע לקולו ועשה מהרה את אשר לזה
 עליך וזוה חליל את נפש בןך ממות מה גם כי יחולו ברכות
 הרב על ראשך וחשכיל ותלליה בכל לרכיך ויעש כן האיש במר
 נפשו לקיים הלאו ולא חסור מכל אשר יגידו לך ועשה לכב גדול
 מכל הכתבים, עד כי נחצרו מן העולם. וישב הרב ר' מאיר
 עוד כשעה שבועות בקארלין ואחר כך שלחו הרב לביתו ונתן לו
 עצה מה לעשות וברוך השם כי הלליה את דרכו ומלא את אשתו
 ובנו בריא חולם וגם הלליה לו בעסקיו עד כי במשך ימים מועטים
 עלה על צמחי הגדולה ונעשה סוחר גדול וגם היה עוסק יומם
 ולילה בתורה ה' ועבודתו. ויהי ברבות הימים נסע פעם אחת
 לדרכו מעיר ווילנא הלאה ויעמוד לפוש בקרעטשמע אחד וישב
 לאכול ובחוק כך בא להקרעטשמע שני העגלות טעונים עם עניי
 הסולנים לבקש נדבחה מעיר לעיר ויעמדו גם כן אלל הבית
 ונעשה רעש מאתם כנהוג בין העניים זה מבקש י"ש חה לחם.
 בחוק כך הסחכל ר' מאיר הנ"ל והנה זקן נכבד גם כן בין העניים
 הסם וילך לקנות לחם אלל בעל הבית אבל כאשר ראה את
 הלחם הלך ריקס עמו ולא רצה לקנותו ובא לר' מאיר כי הוא
 יתן לו מלחמו בעד אגורת כסף כי הוא רעב ויתן לו ר' מאיר
 לחם בלא כסף אבל הוא לא רצה לקבל ויפאר בו ר"מ ויקבל
 את הלחם מידו ויתן לו תודה וילך לו:

ויהי כאשר הלך הזקן לרחוק ידיו ראה ר"מ מרחוק כי הסחכל
 בכלי הנטילה ולא ישר בעיניו ויקח כלי אחרת ויעול את
 ידו ויאכל ואחר כך נסעו להם כל העניים וגם הזקן נעלם מעיניו.
 ולר"מ הנ"ל נשל ברעיוניו כי לא איש פשוט הוא הזקן הזה כי
 ראה כי אינו כשאר העניים מה גם הוא מרקק צמנות וישער

ספורי צדיקים

יא

ר' מאיר בדעתו אולי הוא מהנסתרים ויראה ר' מאיר להסתחק על שורש הדבר מפני מה לא רצה לאכול מלחם צעל הבית ונגמר בדעתו לחקור אם נפלו חלה מזה הלחם. וילך לבעלת הבית וישאל אותם האם הפרשתם חלה מהלחם ותאמר לו הלא כלתי הפרישה חלה. ואיה כלתכם כוסף ר' מאיר לשאול ותאמר היא יושבת בגן לשרש ולנקות את התלמים. וילך הרב ר' מאיר לגן וישאל אותה אם הפרישה חלה ותאמר לו הלא חמותי הפרישה חלה. וכאשר שמע זאת הרב ר' מאיר הבין כי עי"ז לא רצה הזקן לאכול מלחמם וי"ז הרב ר' מאיר לחבוש מהרה את סוסיו וירץ אחרי העניים וימלאם כי נסעו כצרה ארץ מהקרעפשמתי כי המה מתכבדים לאע בכבודם וישאל הרב ר' מאיר את העניים איך הזקן אשר היה אחכם ויענו לו ויאמרו בשומרים אנחנו את המשוגע הזה כי הוא מתחבב בשגעון הולך לבדו ביער ומתחבב מתחבב על יום או יומים ואחר כך הוא בא ומתחבב עוד הפעם והולך יחיד בין הבכאים והאילנות ועוד דברים רבים ספרו לו. אבל הר"ר מאיר שאל אותם אולי ראייתם עתה לביכן ובאחת דרך הלב. ויראו לו את הדרך אשר הלך בה הזקן הנ"ל וילך ר' מאיר ויחפש אותו אולי ימצאו וימלא אותו עומד אלל חילן אחת לולל במעמקי רעיוניו. ויגש אליו ר' מאיר ויאמר לו אדוני הגידו נא לי מי אתם ויאמר לו הזקן וכי את בחך אנכי מבקש ומה חפצך להכיר אותי בלא איש עני אנכי. ויאמר אליו ר' מאיר אבל ידעתי צבירור כי אתם מצדיקים הנסתרים וידעתי כי לא שגיתי ברואה. כי תדעו כי שני שנים הייתי אלל הרב ר' שלמה מקארלין. ומאז מבינ אני על פי חכמת אדם המאיר פניו את האיש אשר רוח אלקים נוססה בו. הקיטור ר' מאיר הנ"ל הפליר בו מאוד. ויאמר לו הזקן אנכי ליב בן שרה ואשר זכית לראותי עתה הוא מאשר סרח אז למשמעת הרב הקדוש מפינסק ושרפת את הכתבים ההם ואני לא אחשה מלגלות לך עתה כי כל עיקר מגמת נסיעתי הוא לחקן את אשר עוות האיש שהוא אשר ממנו נובעים הכתבים אשר

ספורי צדיקים

היו צורך והאיש ר' מאיר נחפעל ונשתומם ויפליד מהרב שיצרך אותו וברך אותו ואחר כך לעת זקנותו נסע ר' מאיר הכ"ל ללחסיק. ומדי עזרו שחר את פני הרב הקדוש מסוורן ואז סיפר לו את כל אלה ומכאיש אשר שמע מר' מאיר הכ"ל שמעתי והלעתי לפני הקורא :

ועתה אסיים הספור מהכנהגות הרב ר' ליב הכ"ל כי היה לו עירו קבוע בפולין אשר שמה היה ברי"ה כל ימיו ולשם נחצרו כל המקושרים אליו ובעת ההפלה היה דרכו לישב דומם. ואך קודם התפילה היה שופך ר' עזריאל מים על שתי ידיו ואחר כך היה מנזה להחפלה וכוא היה חובק את ידיו זה על זה ויהי יושב על הכסא ופניו אל הקיר. והנה הרב לא היה לו בנים זכרים וע"כ גידל יתום אחד בתוך ביתו והיה חביב עליו כבנו וכוא היה קורא אותו אבי ואותו כיבד תמיד ר' ליב להחפלה לפני החיבה והחנהג כך כמה שנים ויהי בסוף ימיו בראש השנה כאשר התקבלו כל החסידים ביום ראשון בראש השנה אחר סדר התשליך ספרו החסידים כי אז החל להופיע אור מעני תרי לנחרי דדכבא הקדושים המפורסים ר' ברוך ואחיו ר' אפרים נכד בעש"ע הקדוש. וישיחו החסידים מהם כי החלו אז להפרסם על פני חלד וילעג מהם האיש המגודל אלל הרב ר' ליב. ויחרה להחסידים על זה. אבל מחמת כי הוא נתגדל אלל רבם כבנו שתקו ממנו ולא אמר לו דבר :

ויהי כי נתיחמה לבב האיש הכ"ל ויכנס להריר ר' ליב ויאמר לו אבי השמעתי כי ברוך ואפרים מחכנים עלמם בשם הגדול רבי ומפרסים שמש בעולם ולא ענבו הרב דבר. אולם לעת תפילת ערבית קרא הרב לאיש אחר וזכר לו להחפלה לפני החיבה וכראות האיש את זאת נפלה לבבו מקרבו כי הבין כי לא למנס עשה את הדבר הזה ויחכה האיש עד יום המחרת לראות מה יהיה סופו אבל גם למחרתו זכר לאיש אחר להחפלה. וע"כ לעת ערב החפלה בנו לפני רגליו וככה מאין הפוגות אבל

אז ענה לו הרב עד כאן תחום שנת עד עתה היית יקר אלני
 כבני ממש גדלתיך וריביתך ועפחתיך והנכלתיך בדרך ה' ועתה
 מלאך לבך להחל מהרצנים היקרים המעולפים ספירי אשר אני
 מעיד כי מה שכחצו צוהר נוערי צרית הכונה עליהם ועל
 כמוהם ועל כן אין ציני וציניך שום החקשרות מהיום והלילה
 אינני אביך ואתה איך בני ותזכר ותשמר תכיום והלילה לתת
 מחסום לפיך. ולא הועיל להאבך אשר החמתן לפניו ורצה לקבל
 נזיפה ולקיים על עצמו ליסע לפיים את הקדושים הנ"ל ולא
 נתפיים וקיים הרב כל ת"ח שאינו נוקס ונוטר כנחש במילי
 דשמיא אינו ת"ח כי כל ימיו לא הניח את האיש הנ"ל לדרוך
 על סוף ביתו וזכה תמו דברי הספורים הקדושים מהר"ר ליב
 שהרם זכותו יגן עלינו בלכתנו ובשכבנו ובקומנו בזה ובזה וזכה
 לביאת גואל לרק במהרה צימינו אמן:

עתה נספר מעט מזעיר מהתגלות הרב הקדוש ארי' דבי
 עילאה ר' ליב מספאלע הנקרא בפי כל ספאלער
 זיידע זצוק"ל זי"ע. ואנכי שמעתי את כל זאת מהרב
 מולאטפאלע ג"י אשר קיבל מאביו ששמע מפי הסבא
 בעצמו זצוק"ל:

הגה הלדיק הנעלה הזכ נולד בכפר מאיש המוני ובנערותו היה
 עילוי גדול בלימוד חבל תיכף כאשר הגדיל מעט שם תיכף
 המסוה על פניו ויסתר מבני האדם במעשיו. ופעם אחת צימי
 חייו היה אלל בצעש"ט ז"ל כי החגגז מאציו. אולם רצה לנסוע
 פעם שנית ולא הכיחו אביו ואח"כ בעת שנפרסם אמר כי רעה
 גדולה עשה לו אביו אשר לא הכיחו להיות עוד בפעם אלל
 בצעש"ט כי בפעם ראשונה הועיל לו מאוד וקיבל מה שקיבל ואם
 היה

ספורי צדיקים

היה מניחו לכיות עוד פעם אחת אללו היה נקל לו יגיעה רבה
 אשר ה' צריך בעבודה הש"י. ואחרי מיתת אביו נסע הקדוש
 למרחקים. ובמשך ד' או ה' שנים עשה שלש מלאכות כי היה
 מלמד בכפר אחת ולא היה יכול לסבול בעבודות הנמוכות אשר
 העמיסו עליו הכפרי ואשתו לילך להסקות בהמותיו וכסב. וע"כ
 למד את עצמו מלאכת השחיטה ובמשך שלשה חדשים למד
 השחזת הסכין כאומן נפלא ובהדינים היה זקי מאוד אבל לא
 רצה להיות שוחט וזדק באחת העיירות הגדולות וע"כ
 נעשה שוחט וזדק בכפר והיה עושה מלאכתו הזאת באמונה
 משך שנה וחצי ובמסחרים היה עוסק בתורה ובעבודה אבל גם
 זאת המלאכה לא עלתה לו לנחת רוח כי הוא היה שוחט וזדק
 אז במדינת ליטא ושמה היו שולחים הרבנים בכל משך שתי שנים
 שוחט אומן גדול על המדינה להעמיד כל השוחטים שבהעיירים
 וכפרים בכור הבחי' ולבחון אותם אם הםה בקיאים צדיקים. אבל
 בעת אשר היה הסבא הכיל שוחט וזדק בהכפרים נסע אז שוחט
 אחד לבחון השוחטים אשר היה קל הדעת ואוכז השחי' והרבנים
 אשר שלחו אותו לא ידעו מזה וע"כ כאשר הזדמן בהכפר מקום
 תחנות הרב הכ"ל היה שיכור מאוד וע"כ כאשר הראה לו הרב
 סכין מהודר מאוד חד וחלק לא הוכשר בעיניו ואמר לו אחת
 שומט אשר לעיר לימים אחת האיך יודע כי לפני הלאה שוחט
 אינם מראים סכין כזה העבר אותו על המשחזת עוד אחת
 פעמים ותחקנו כנלרך אז תראהו לי. אבל הרב ראה כי הסכין
 הוא מהודר ועוב אשר יותר עוב מזה לא יוכל להיות וע"כ לקח
 את הסכין מידי שוחט המדינה ועשה בו פגימה לראות אם ירגיש
 השוחט את הפגימה וזא לפניו ואמר העברתי על המשחזת ויראה
 נא כבודו עתה אם עוב הוא ויעביר עליו השוחט אלצעו ויאמר
 לו כעת הוא עוב ויתן לו הודאה בכתב כי הוא שוחט עוב. אבל
 הרב אשר ידע לרת נפשו בכה מאוד על המעשה הזאת כי ראה
 כי לא הועילו הרבנים כלום בחקנתם. וכל כך חרה לו עד אשר
 נאמם

נמאם לו המלאכה הזאת וסלך משם לעיר אחת מהעיירות הגדולות ונתקבל שם לדיין וסיה שם בכבוד גדול מאוד אולם גם מזה לא היה לו נחת רוח כי היה לו ריב עם הרבנים אשר בסביבה הסיף על דבר עסק עגונה אחת אשר הוא התיר אותה והמה אסרוה ודיין היה עמו כאשר הראה צראיות ברורות והמערערים שלחו השאלות ותשובות להרבנים ממכורס ועל כן פסקו כי דיין עמם ועוד כמה מעשיות אשר קרה לו בעת ישבו על כסא הרבנות ולאחריה גם בזה בחלק נפשו ואחר כך התחפש בצגרי עני וסלך בגולה זמן רב. פעם אחת נדמנ הרב בקהלה אחת אשר שנת שם הרב הקדוש ר"ר מיכל מזלמשוב ואחר קבלת שנת היה דרכו לברך את כל העם אחד אחד וצחוק הבאים נכנס גם הסבא וסרכין את ראשו תחת ידי הרב ר' מיכל הכ"ל אבל הרב ר' מיכל תיקף כאשר הניח ידיו על ראשו הרגיש בו ורלס להגביה ראשו ולהסחכל בו. אולם הסבא כאשר הרגיש את הרגשת הרב נשמע מידו וסלך לו ואח"כ שלח הרב ר' מיכל לחפש אותו בכל המחבואות עד שמלאו אותו וסביאוהו לפני הרב וחיבב אותו ושלחו לדרכו: ויהי אחר הדברים האלה נתוועד הסבא הזה עם הרבנים הקדושים המפורסמים הצדיקים ר' מרכי מנישחיו ועם הש"ץ מזאסלאב אשר גם הנה הלכו אז בגולה ונתועדו כולם לילך יחד בגולה ועשו מה שעשו בלוותא. פעם אחת נדמנו כולם בעיר לאדמיר וסזמינו אותם לאיזה עשיר על סעודת ברית מילה. ויושיבו אותם בשולחן לבדם כדרך העניים ובעת יושבם על הסעודה נחכו מדובר ביניהם כי ר' מרדכי יהיה לרב בנישחיו ועל ר' יעקב שיהיה ש"ץ בזאסלאב. אולם הסבא ר' ליב לא רלס לקבל על עצמו שום רבנות ולא שום סתמנות. ותיקף פתח הש"ץ ר' יעקב לברך הקרואים בלי רשות וסרמנא מבעל הברית ויברך את הרב ר' מרדכי בשם מורי מורי הרב מנישחיו ואח"כ ברך אותו הרב מנישחיו ג"כ בשם מורי מורי הש"ץ דזאסלאב וסיו ללחוק בעיני כל הקרואים אבל הם שנו ושלשו הדברים בפני כל העם

בקול

ספורי צדיקים

בקול חזק וקראו את הרב ר' מרדכי בשם רב מנישחזי ויחרב
 לבטל הבית מאד ויגש אליהם ויגער בם ולא שמעו אליו. ויחר
 אף לבטל בית ויכה את הרב ר' מרדכי על הלחי ויאמר הסבא
 ר' ליב לבטל בית כי יש אתו סוד כמוס אשר רוצה לגלות
 ויוליכנו עד לפני החלון הפתוח ושם הכה אותו מאחוריו וקפץ
 מתוך החלון החוצה. והרבנים הגיל נסו מתוך הפתח וירדפו
 אחריהם ויתחצאו כולם בבית אחד תחת מעב אחת. אבל כאשר
 ראו אנשים כי המה נכנסו בבית ההוא הגידו להגיד הגיל ולקח
 הגיד אתו אנשי חיל וילכו אתו לקחתם במשמר. אבל בעזר האל
 לא מצאו אותם אף כי המה חפשו תחת המעב ואמר הסבא
 מספאלע על זה כי תחת המעב היו מונחים שם ביצים וגם פרי
 אדמכ ובזאת עשו פדיון השני רבנים הגיל ואותו לא ראו אף
 בלא שום פדיון :

והנה לא היו ימים מועטים כי נתקבל הרב ר' מרדכי לאב בית
 דין צנישחזי ונתגלה שם והראה מופתים נוראים עלומים
 עד שבמשך זמן תועט נהרו אליו מארבע פנות העולם והסבא
 היה עדיין בגולה ולשנה השנית הלך הסבא לנישחזי וראה לכוון
 להרב אבל הוא מצא סביבות הפתח המון רב מצני ישראל מאד
 ושומרי הפתח לא הניחו אותם להכנס אליו ויחתור הרב ר' ליב
 סביבות הפתח אולי ימצא מקום לכוון בלא רשות ולא מצא וביקש
 את השומרים ולא הכיחוכו כי היו לבוש כליש עני ואגודת חפציו
 המטולאים עמוסים על שכמו וראה כך לכוון אל הרב ויהי כי
 נלחם למצוא הפתח ויכה באגרופו מכה רבה גדלת הפתח לאמר
 מרדכי פתח לי והכיר הרב את קולו ויאמר להבצאי שלו מהר
 לפתוח לו כי יעשה ממך גל של עלמות ואז פתח לו וכנס אליו
 עם אגודת חפציו ותיכף כאשר נתנו שלום זה לזה אמר הסבא
 להרב הלא לא בן היה המדובר צינינו ויקח אותו הרב בידו
 ויובילנו אתו למדר מיוחד ושם דברו ביחידות הרבה אך בעת
 יציאתו מהבית שמעו כי קנטרו זה לזה בדברים ומשם הלך הסבא
 בצורה

באורח מישור לזלזלעפאלי ונעשה שמש בצית המדרש ולא הלכו
שתי שנים עד כי נתגלה להם כי איש חלקים קדוש הוא ואז קבע
דירתו בק"ק ספאלע וכיו נוסעים אליו מכל המקומות :

והנה להציע לפני הקורא כל המופתים והנוראות אשר פעל הסבא
קדישא בזרוע עוזו אין מן הצורך כי גלויים וידועים המה

לכל הסמוך מה גם כי לא יספיק הזמן וכניר והדיו. אבל לציג
פרע אחד לדוגמא וקודם נציע מעט לפני הקורא הנכונותיו הקדושים

כי לא היה מתחבב עלמו בעשירות אף אחר כך אשר נתגדל שמו
ברבים והעניקו לו מתנות הרבה אבל הוא חלקם לעניים תמיד

והיה מסתפק במועט והיה חזק בדעתו ועומד על דעתו עד כי
כמעט לא היה שני לו בדור הסווא ולא היו רואים ממנו שום

חטאות משונות בעבודתו. וצ"ה לפני החקיעות היה דרכו
לסתבא מכל אדם ועשה שם בחדרו מה שעשה. אבל פעם אחד

היה אללו על ימים הנוראים איש אחד מאכשי רייסין והתגבז בלע
לראות מה הוא עושה שמה והציע מתוך סדק אחד אשר לא

הרגיש הסבא וראה כי נפל בפישוט ידים ורגלים על הארץ ויאמר
לפניו רבש"ע מה אחי חפץ מעמך סיחודים תאמין לי כי לולי

אשר ראיתי בעיני מלכות ומע"ט תבני ישראל לא הייתי מאמין
שיוכלו לקיים אפילו מלכה אחת בגלות המר והתמחר הזה ובעולם

החשוך אשר השטן מרקד ציניכם והתאוות כולם כנגד עינם ואת
הגהינם ליינת בראשית חכמה ואם היית עושה להיפוך שיהיה

הגהינם נגד עינם והתאוות מצויירים באיזה ספר אז היית רואה
אם היה עושה חס ושלום שום צר ישראל רעה ועוד דברים

רבים כהנה מליכות עובדות עבדו ישראל את כל זה ראה ושמע
האיש ואחר כך קם והעביר ידו על עיניו ונתלהב מאוד ונכנס

לבית הכנסת ונכנס ג' פעמים והתחיל להקריא החקיעות :

עוד היה דרכו צקודש להפך את כל הקללות לצרכות בלשונם
דייקא היינו כי מי שלא סבין היה סובר כי הוא מקלל יום

יום את כל הבאים והמה היו כולם צרכות (על הדרך שנתלח
בצרי

ספורי צדיקים

בדברי חז"ל בצרכות שצריך ר' יסודה בן גריס לצן ר' שמעון) וכן אם היו כותנים לב לדברים היוצאים מפיו היו רואים בחוש כי הוא מספק מהקללה לצרכה ודבר מדבריו לא נפל ארצה ובשם רבי בחלה נפשו וטעמו כמוס וזו לקראחו בשם זיידע :

גם היה דרכו בקודש לשחק עם תינוקות קטנים ככל שאין בהם חטא באגוזים ובשאר מיני שחוק שהיו התינוקות משחקים ובהם היה מיחד יחודים נוראים עלומים וכל תפלתו היה מתפלל אז בקרב לבו והיה פועל על ידי היחודים כל מה שהיה רוצה כידוע לכל אשר לא היחה דבר אשר שגבה ממנו. ופעם אחד היה אללו לדיק אחד מהקדושים אשר בארץ כמה (כי כל הצדיקים אשר היו בימיו הרכינו ראשם לפניו) וראה הצדיק כהל אותו משחק עם תינוק באגוזים ושאלו אנשיו את הצדיק כהל אם הצין כבודו את אשר הסבא עושה כעת ומה כוונתו כעת בשחוק האגוזים. ויאמר למה אינו יודע הוא עוסק כעת נידון גשמים [כי היה אז עלירת גשמים מאד] והסימן תראו כי בעוד שעה מועטת יתקשרו השמים בעצים וכן היה. וכל היחודים לא הגיעו לאחד מיני אלף ממה שהיה מייחד בעת ריקודו בשבתות וי"ט בהתלהבות ובהתפעלות עלומה ממש היה רק קל אז ברגלו כתינוק בן ד' שנים וכל אשר ראו את ריקודו הקדוש לא היה איש אשר לא היה חוזר בתשובה כי היה פועל בלב כל הרואים בכה וחדוה ביחד ובאמת אי אפשר לכותב ספורי מעשיות להעלות על הספר כל העולה על זכרונו אף ספורים אמיתים כי לא ניתן חופשה לעטו לדג על הסרים ולעוף בשמים כו' וד"ל. עכ"ז מורשי לבבי הליקוני לחרות בעט ברזל ספור קטן הכמות ורב האיוכות אשרי לבב כל קורא משכיל יתלכב מזה כי פוק חזי מאן הוא גברא רבא דקא מסכיד עליה. הנה בעת גדולת האי סבא קדישא התחיל אז להופיע ולהאיר אור צהיר בשחקים כבוד הקדוש רבי שלום בן המלאך זל"ה. ונסע את הר"ש בסביבות מחנה הסבא קדישא וישלח הסבא את בנו רבי יעקב לבקש את

הר"ש

ספורי צדיקים

טו

הרר"ש אכלו על שבת (וקודם לזה היה ציגס דין ודברים ולא ידעתי בעת לזררם כי כמדומה לי ששמעתי שהסבא נסע קודם בעלמו להתראות איתו) ויעתר לו הרר"ש ויבא לספאלע על שבת והתאכסן בבית הסבא:

ויהי בליל שבת קודש בעת הסעודה ישב הרר"ש אצל השלחן כדרכו בדביקות נפלא והסבא ישב כדרכו ואין דובר דבר. וכאשר בלו לאכול אמר הסבא להרר"ש האתם יכולים לרקוד ויאמר לא. ויאמר אליו הסבא נכד המגיד ראו נא איך הספלער זיירי מרקד ותיכף נשא לבו את רגליו וילך לרקוד בבית וכאשר הלך שני פעמים אחת הנה והנה אמר לו בן המלאך הראיתם איך הזקן מרקד ואחר כך אמר לו ר' שלום הראיתם וכן היה כמה פעמים ומדי פעם בפעם כאשר נתחזק בהריקודים עמד הרר"ש על רגליו והסתכל בעינא פקיאח ואז אמר לאנשיו תאמינו לי כי כל כך טוב וקידש כל האזרים שלו עד שרגליו הקדושים משלבים יחודי' בכל פסיעה ולמחרתו ישב הרב ר"ש אצל השולחן והסתכל רק על מעשי הסבא בלי שום עבודה אחרת ור"ל:

ועתה נליע לפני הקורא מעשה אחת ממופתיו הרבים כאשר יעדנו בהתחלת דיבורנו זה:

הנה בעיר אחת מעיירות מסמוכות לספאלע היתה עגונה אחת אשר עזבה אותה בעל נעוריה וחמש עשרה שנים לא שמעה ממנו מאומה והוא נסע למסחרו לראנגליג ולא התפרד מאתה בדברי ריבות ורק לא שלח לה שום ידיעה ונתיאש' ממנו האשה וישב' באלמנה חיה כי היא חשבה שבלתי אפשר שיחי' אישה אשר תכוב לה והיא אהובה לו ולא ישלח לה שום ידיעה אבל האשה היתה עשירה והיתה מנהגת עסקיה לבדה:

והנה האשה הזאת קבלה משרתת אשה זקנה מספאלע לבית המבשלות בשנת החמש עשרה מעת הפרד בעלה מאתה ויהי כאשר היתה המשרתת בביתה איזה ימים דרשה מאתה איה בעלה ואם היא אלמנה ותספר לה כי זה חזקה עשר שנים

כי לא שמעה שום ידיעה מבעלה ותאמר לה המשרתת למה אינך
 כוסעת להסבא מספאלע והוא יגיד לה דבר צרור אם חי הוא
 או מת. אבל העגונה לא השגיחה בדברים כי אמרה מה יועילני
 אם יאמר לי כי הוא מת הלא בשביל דבר זה לא יתירו לי
 להנשא אם אין עדים אבל האשה המשרתת הפלירה בה וסיפרה
 לה כמה דברים אשר ראתה צעינה מכמה עגונות והצעיחה לה
 כי צודאי תושע ואפילו אם מת בעלה יגיד לה אנה לבקשו עד
 ימצאו אותו או אם ימצאו עדים בכדי שתוכל להנשא. הקיצור
 היא דברה על לבה עד כי נתרצה לכסוע אך המשרתת הזכירה
 אותה כי תשתדל להיות אללו בצקר כשעומד אלל צישול הדגים
 של שבת כי אז נקל לפעול אללו ואף אם יקלל אותה לא תלך
 משם ואדרבה תשמע כל אשר יאמר מפיו ולא תפסיע החולה עד
 יגיד לה דבר צרור אנה בעלה כעת :

ויהי כאשר באהם לספאלע התאכנסה אלל הגבאי שלו ונתנה לו
 מתנה בגונה והוא הניחה לכנס צע"ש צעת אשר בשלו
 דגים לכבוד שבת ותכנס אליו ותצב לפניו אבל הוא זעק עליה וקלל
 אותה והיא לא נסוגה אחור ממקום מעמדה עד אשר אמר לה
 לכי לביחק ובעוד שלשה חדשים יבא צעלך לביחק אבל האשה
 נצתה על עמדה כי לא הספיקה לה הדברים כי שיערה כי דיחוי
 דברים בעלמא הם ותצב עוד עד שאמר לה הנני מצעיחק כי
 בעוד שלשה חדשים צליל ד' כחלות יבא צעלך לביחק אך אחת
 חכין עצמך לביחתי. ותדליק נרות הרבה צביחק כל הלילה וכדברו
 הדברים האלה זעק להגבאים כי ירחפו אותה לחוץ ותאל האשה
 ממנו ולא יכלה להכניס הדברים בלבה לתת אומן לזה אבל צבואה
 לביחה ותשאל אותה המשרתת מה הגיד לכם הסבא ותאמר כן
 וכן מיד ותכס כף אל כף כי אמרה יודע אני בצירור צרור כי
 כן יסי. ותשמור הזקנה את הלילה והוא ותדליק נרות הרבה
 ותבשל מאכלים טובים ותמחין כל הלילה. אבל העגונה אשר לא
 האמינה בזה בלב שלם שכב על יצועה :

והנה

והנה זלילה הסוף ירד מער סוף ויהי קולות וצדיקים וחושך
 מאד אבל כאשר הגיעה השעה הראשונה אחר חלות החיצונה
 עגלה אחת כבודה בעלת ששה סוסים ונכנס העגלון לבית וישאל
 את הזקנה למה הבית הזה ותאמר אליו להגבירה פלוגית וילך
 העגלון לחוף ויאמר לאדונו. ויאמר הסוחר צרוך ששם אשר הנחתי
 בדרך האמת כי הוא ציתי. ומיד ירד מהמרכבה ונכנס לבית
 ותיכף העירו את גברת הבית וכבירו זה את זה ונעשה שמחה
 גדולה. אולם האיש כאשר נחה מעט מיגיעת הדרך שאל אותה
 בשביל מי חרדת את החרדה הזאת והדלקת נרות הרבה ועל מי
 לפית הלילה הזאת. ותאמר אליו הנחתי חכינו לבואך כי הסבא
 מספאלע אמר לי שלשה חדשים קודם כי זלילה הזאת כחלות
 תבוא לביתך ויתפלא האיש מאוד וינייר לה בדבריו לורתו. ותאמר
 בן הוא ומאין אתה מכיר אותו ויספר לה אשה כי באלו החמשה
 עשר שנים אשר הפרד ממנה לא מרוע לבדו לא הודיע לה כי
 צבואו לרנליג סחר עם סחורות הרבה וסרויה מיד ליד והיה
 טרוד תמיד מאוד וכל יום אשר רצה לכתוב מכתב לביתו לא
 היה לו פנאי עד שנשתקע הדבר משך שנה או יותר ואז מרוב
 טרדתו שכח לגמרי על ציתו. וכיו לו שם חובות הרבה ועל כן
 לא עלתה על דעתו ליסע לביתו. אבל כמשלש חדשים בא אלי
 איש זקן לרנליג ואמר לי מהר תראה לגמור פה עסקיך וחסע
 לביתך כי עזבת אשתך עגונה זה ע"ו שנה ואנכי לא השגחתי
 לדבריו אבל הוא הלך אלי יום ויום והגיד לי כנ"ל ותואר הזקן
 הסוף כאשר צירתי לך לורתו. אולם כאשר ראה כי אינני משגיח
 לדבריו אמר לי ראה ליסע לביתך כי כנפשו הוא אם לא חסע
 מוכרח אתה למות אבל אנכי לא שמתי לבני גם יען היו לי שם
 חובות הרבה אשר אין באפשרי לגבות אותם בזמן מועט. אבל
 לא אזלו ימים מועטים ונפלתי במחלה עזה וכאשר ראיתי כי
 מחלתי אנוש אז קבלתי עלי לנסוע לביתי ובא הזקן וקבע לי
 זמן כי דוקא ביום הסוף אשים פעמי לדרך ומוכרח הייתי לשמוע
 אליו

ספורי צדיקים

אליו ומהחובות לא בחו לידי גזייגאל הרבה ועכ"ז שמתי פעמי לדרך ביום ההוא וזאתי בחלתי הנשף זלילה הזאת לבית מלון אחד ומחמת המטר ראיתי ללון שם אבל ראיתי את הזקן גם בבית המלון ההוא ואמר לי תיכף חסע לביתך ואל תתמכמה פה וע"כ מוכרח הייתי לנסוע זלילה בתוך החושך והאפלה. אולם כאשר זאתי העירה לא מלאתי בית שיצביק שם אור הנר ואנכי כתיגתי מאוד מטורח הדרך וממטר אשר רטב עלי כל מלבושי. וזאתי ראיתי כי בבית הזה מאיר אור הנר וייתי להעגלון ליסע עד הבית הזאת אבל שיערתי בדעתי כפי אשר אני זוכר כי הוא ביתי וע"כ שלחתי את העגלון לחקור בית מי הוא ואז נכנסתי לביתי ושמתתי מאשר הנחתי ה' בדרך הישר :

ועתה מבין אני כי הוא האיש אשר הצטיח לך יום זואי הוא אשר גרשני משם עד זואי לכאן וח"ל כי מלאתיך בחיים ועתה ניסע שנינו יחד להסבא קדישא להודות לר' ולתת לו תודה על הטוב אשר הפליא עמנו לעשות :

ובזה נשלב הספור מהסבא קדישא נשמתו בנתי מרומים כי לדעתי הכוזה די הוא למעיין להבין אפש קזה גדולתו. ובזכותו ישמע ה' תפלתו ויקרב גאולתו ופדות נפשנו בקרב אמן :

ספורי צדיקים

יז

עתה נציע לפני הקורא נעים התגלות הרב הגאון הקדוש האלקי ר' ישראל פארעצקער שהיה צדיק גדול מגדולי תלמידיו של המניד הגדול מטעזריטש ז"ל כי מוסר השכל יוצא מספור הזה לכל קורא משכיל :

בעיר פאלעטאק במדינת רייסין היה איש אחד מהמוני עם הפשוטים אשר הספרנס ממלאכתו מלאכת החייטים והיה עוסק במלאכתו באמונה לא ויתר שום דבר משום אדם ועסק במלכות ה' בכל יכולתו והיה לנוע מאוד במעשיו. ויחן כ' לו את שכרו ויזכהו בזן חכם ישראל שמו. וכאשר החל הכער להגדל מעט השכיל מאוד מאוד בחורח ה' והיה מסורסם שמו לעילוי ויקחכו עושר א' אשר ישב בכפר לא רחוקה מכעיר לו לחתן ויבנה לו בית חתנות וכהו בחורח ה' יומם ולילה. והגביר כהוא היה לו גוראלנע אשר עשה זה יין שרף. וכאומן מביח מגרש היין שרף היה רבי עזריאל אשר היה אחר כך מסורסם בעת נסעו עם הקדוש ר' ליב שטרס. וכריר עזריאל היה לדיק גדול ולנוע במעשיו. והיה כאשר ילא כרז ר' ישראל חתן הגביר מחדרו ביום וילך לבקר את בית מגרש היי"ש וימלא את רבי עזריאל הג"ל כי היה ישן וחרה לו כי אינו עוסק במלאכתו ויגמור בדעתו לשים עיין עליו. וילך בחמידות יותר ולא מלא את רבי עזריאל בשום פעם שיביח ניעור ורק מלאו ישן ויאמר רבי ישראל לחותנו כי אין מן הראו להחזיק את האומן אשר אינו מסתכל כלל במלאכתו ויום ולילה ישן הוא. ויאמר לו חותנו אבל נסיתי כי הוא טוב לי תעשרה אומנים העוסקים במלאכתם השנית שולח ברכה במעשי ידיו ומוליא יי"ש הרבה יותר מכפי שהרגל. ויבן כרז רבי ישראל בפני רבי עזריאל כהל כי אין תוכו כזרו. ויחגב כריר ישראל בלילה לראות מה רבי עזריאל עושה וירא והנה עומד על משנתו בחורח ותפלה נעימה ומחוקה ויספור כריר ישראל את ר' עזריאל שילמדו ביחד וילמדו ר' עזריאל דרך ה' לפי שכלו אז. אבל לימים מועטים נתחכם

כריר

ספורי צדיקים

הר"ר ישראל עד שקרא אותו ה"ר עזריאל רבי ומורי וילמדו כן
 חורב לשמה שני שנים רזופים. ויהי כיום ויאמר ר' ישראל לר'
 עזריאל הלא חכמינו ז"ל אמרו כי הלומד תורה לשמה זוכה לדברים
 הרבה ואיך המה ואנחנו לומדים זה שתי שנים תורה לשמה על
 כן אין זאת כי כמטמונים לריך לבקש דרך ה' ולשוב בחשובה
 שלימה למען נדע מה היא תורה לשמה ונגמר בדעתם ליסע
 לוילנא להגאון ר' אליהו ז"ל ויסעו אליו ויתמכמו שם חלי שנה
 אבל לא הרגישו שם שום מתיקות יותר מימים הקודמים ויחזור
 לביחו ויקיים הרב תשובות הקנה בכל פרטיה. ואחר כך תחב
 את ראשו בארון הקדוש ובכה שני שעות רזופים שיודיעו מן
 השמים מה היא תורה לשמה ואחר השתי שעות הראו לו במחזה
 שני צורות ויאמרו לו תיסע לבקש עד שתמצא הצורות האלו אז
 חדע מה היא תורה לשמה ואז קנה לו הררי שני סוסים ואת
 ר' עזריאל לקח אהו ויסעו שניהם לבדם לחפש בעולם אחרי
 הצורות ההם וכה היה דרכם בהנסיעה הזאת ר' עזריאל הוביל
 את הסוסים ור' ישראל ישב תפוס בעמק מצולי רעיוניו הקדושים
 תמיד ואך כאשר הגיעו לפרשת דרכים היה שואל רבי עזריאל
 את הר"ר ישראל רבי באיזה דרך נסע והוא היה משיבו הנח את
 הסוסים מעלמן יבחרו את הדרך בן היה תמיד בכל הפרשת
 דרכים היה שואל אותו ר"ע כנ"ל והוא היה משיבו כנ"ל וכך
 הגיעו דרכם עד בואם למעזריטש. ותיכף כאשר באו למעזריטש
 הכיר הררי צורה אחת משני הצורות אשר הראו לו במחזה (ומי
 היה שמעתי מאבא מארי כי הוא היה הרב הגדול הקדוש ר'
 אהרן מקארלין ואולם מאנשים אחרים נאמנים שמעתי כי הוא
 היה ברה"ק ר' אברהם המלאך בנו של המגיד ממעזריטש). כי
 פגש אותו יולא החולה מצית המגיד וכאשר הסתכל הרב ר'
 ישראל בממונתו אמר לו המלאך בא ואראך את הצורה השנית
 כי המה ידעו מזה וכנס הר"ר ישראל להרב המגיד ור' עזריאל
 עמד בחוץ אלל הסוסים. ונתמכמה הררי אלל הרב"מ ג' רבע

שעב ואחר כך יאל לחון ואמר להרב ר' עזריאל כסע בלחה חולי
 ועזרנו ה' להמשיך לבנות אחינו בני ישראל שבמדינתנו להרב הזכ
 כי הוא מרכז הנקודה אשר יגענו להגיע אליה כל ימינו ויאמר
 ר' עזריאל כיחיו אוחו לכבד רבינו אשר חזקה עלי כגעועים
 יותר משנה כאשר ידעתם ויען הר"ר ישראל אין לנו פנאי לחנו
 מוכרחים לזרז עצמינו להנסיעה הזאת למערת חפצנו כי כולם
 ידעו את ה' ואחרי אשר נשלים את הנסיעה הזאת בעזר האל אז
 נתעבב פה לשמוע לקח מהקדוש הזה כמה שיעניק ה' לנו את
 החיים ותיקף ישב את עצמו הר"י בהעגלה ויסע משם באורח
 מישור לוילנא ונתחכסן הר"י אלל בגאון ושבת שם וכל השבת
 עסק הרב ר' ישראל כ"ל עם בגאון אשר סיפר לו הפלאות
 אשר ראה במעזריטש ורצה להענות לבצו לעשות שלום ביניהם
 שיסע בגאון להרב המגיד ממעזריטש. ולבסוף נתראה לו הגאון
 ושכר מרכבה לגסוע אלל בעוכ"ר נתגברה מעשי שכן בזה.
 והתלמידים של הגאון אשר חרה להם ע"ז בקשו הם את האם
 שלו כי היא תעבב אוחו מלכסוע. הקיטור נשים דעחן קלות והם
 פחו את לבבם עד כי הלכה להגיד לו כי היא גוזרת עליו בגזירות
 כיבוד אם כי לא יסע מפתח ביתו החוצה וממילא נתפרדה החבילה
 וחבל על דאבדין כי בזה סיחה חלוי הגאולה האמיתית :

והנה ביום ה' כסע משם הרב ר' ישראל כ"ל עם צ"ג הרב
 רבי עזריאל וכאשר הגיעו לפרשת דרכים שאלו ר"ע כדרכו
 אנה ליסע כמו שכתבתי למעלה והנה כאשר נסעו חון לעיר
 וילנא על הדרך הרחבה מתפלל ממנה שתי דרכים על הכדדים
 ויאחזו הסוסים דרכם לימין הדרך ההולכת מן הכד ויסעו כדרך
 עשרים ויארסטין ויבואו לבית מלון ה' בכפר אשר היה דר שב
 עשיר ה' ונכנסו לשם ויקבלום בסדר פנים יפות וישאלום מי הם
 ויאמר הרב ר' ישראל דרשן אנכי ויובילום אל החא אשר שם
 הוא לבס מקום קבוע להחפלה במנין והנה שמה למד מלמד אחד
 עם תלמידים והיה המלמד הכוא מופלג בחורב וביראת שמים :

ותיקף

ספורי צדיקים

ותיכף כאשר ראם אוחו הרב ר' ישראל כה"ל חשב למלא תחבולות
 במה יקח את לבנו שיסע למעזריטש כי הבין תיכף כי כאשר
 יהיה במעזריטש יהיה לדיק גדול. והנה על השולחן היה עונח
 ספר מהרש"א על גמרא ויפתח אוחו הרב ר' ישראל והסתכל בו
 הרבה כסדר עד שהגיע לסוף סדף ויחזור את סדף על עבר
 השני והמלמד עם החלמידים החפלאו עליו כי הוא לומד מהרש"א
 כסדר בלי גמרא ויחרשו לראות סוף דבר אבל הוא הוסיף פליאה
 על פליאתם כי כאשר הסגיר את מהרש"א אמר להם זהו ספר
 מוסר נורא מאוד ולא יכלו החלמידים עם רבם להחזיק מלשחוק
 וישחקו מאוד אבל הוא הוסיף להם לדבר מה תשחקו. ראיתי פה
 מוסר השכל מחוק לעינים ועוז לגפש ויוסיפו לשחוק. וגם המלמד
 לא עזר ברוחו וישחק מאוד וכל רגע אשר היה זוכר בזה שחק
 וילינו שם ויהי ממחרת בבוקר וישאל הר"י את המלמד האם
 יהיה פה מנין היום ויאמר לא ויבקש הרב את המלמד שיראה
 לקבץ מנין אבל המלמד לא ראה כי חשב בלבו אין מי
 להסתלל לפני התיבה זולתי ואנכי כאשר אזכור את המוסר
 ספר או כאשר יזכירו החלמידים אותי באמצע החפלה בודאי
 לא אוכל לעזור ברוחי מלשחק בשעה החפלה ועל כן
 יותר טוב כי לא יהיה מנין ועל כן ענהו אי אפשר לקבץ מנין
 בימות החול אבל ר' ישראל אשר הרגיש מחשבתו תיכף אמר לו
 הנה יש אחי בע"ג והוא מתפלל לפני התיבה אשר אין בכל בעלי
 החפלות כמוהו וכל און שומעו תמאס כל החענוגים וחרטה
 להענג בנעים זמרת קולו וישאר המלמד נבון ברעיוניו ולא ידע
 מה לדון בזה כי הדרשן עצמו הוא אמר על מהרש"א כי הוא
 ספר מוסר ובע"ג שלו מתפלל לפני התיבה. ועל כן הבין כי אין
 זה דבר ריק ולזאת ראה להתחקר על שורש דבר. ויען לו אנכי
 אשחול שיהיה מנין ומיד רכב על סוס וקבץ מנין וראה הר"י
 להר"ע לירד לפני התיבה והחיל הר"ע כודו קודם ברוך שאמר
 ולא ראו אנשי הכפר להסתלל אתו כי המה הורגלו בנוסח אשכנז.

אבל

אבל דרכו של הרר"ע ה"י כשכתחיל להספיל שחם ראשו עד
עד קרסוליו רגלו והיה מחפיל בזעקה ובנעימות עד אשר משך
כל לבות השומעים וע"כ היו כמבולבלים כל הקרואים למיין
והמלמד בעלמו נשחומם מאוד כי לא ראה ולא שמע כאלה
מעודו :

ויהי אחר התפילה ויבקש בעל הבית את הרבנים כי יתמסכו
פה על המשחה אשר יעשה להם ואח"כ יתן להם מסת
נדבה ידו כי חשב כי המה נוסעים לקבץ כסף ונתרצה לו
הרר"י וימחינו עד הסעודה והאנשים הקרואים על המיין ג"כ
היו שם ויחזונו כולם אודות האנשים ההם כי המה ראו חדשות
אשר לא שערסו אבותם ועל כן עמר בדעתם כי יתחקרו על
שורשם בעת הסעודה :

ויהי כאשר ישבו לסעוד נכנס איש אחד עם אגודה קטנה עמו
נשא על שכמו ובראותו הבעל הבית וכל הקרואים את האיש
ויחרדו כולם לקראתו ולא ידעו איך לקבלו וגם נחזהו מאוד
וכולם כאחד נעקו מה היה להם רבינו ומיין באחס לבדכם
ברגליכם וכמוהם דברים אשר דברו מהתפעלות נפשם אבל האיש
הכ"ל כאשר ראה את הרר"י עם הרר"ע יושבים אלל השלחן נתמלא
שמחה וגיל וקרצ אליהם וילחש באזני הרר"י איזה דברים ואח"כ
עמד לפניו כעבדא קמי מארי ויהי הרב רב לפלא בעיני כל הרואים
אולם אחס הקורא לא החפלא ע"ז כי אגיד לך פשר דבר :

הנה אלל הגאון מווילנא היה מלמד א' שמו ר' איסר והוא למד
עם בניו והיה האיש ר' איסר הכ"ל מוסלג בחורה וביראה
ואדיק חמים במעשיו וכאשר שמע כל הטענות מהרב ר' ישראל
עם הגאון ז"ל נכנסו הדברים בלבו וראה לכסוע למעזריעם אבל
הבין מאשר ראה (כאשר כתבו למעלה) כי אם יתגלה הדברים
בפני חלמידי הגאון לא ייחזכו ועל כן החגב מאחס בליל מוצאי
ש"ק ורק את הטלית והסלין ובגדי שבת לקח אתו למען יוכל
לילך ברגליו ועל ה' השליך יסבו כי ינחשו בדרך הישר בזכות
אשר

אשר מסר נפשו ללמוד דרך ה' אצל כאשר הלך על הדרך כרחבה
 חנה הוא גם כן מדרכו ואחז את דרכו בדרך הסולכת אל הכפר
 הכוא. ועל כי לא היה רגיל לילך ברגליו התמסמה בדרך הזה
 עד יום ז' אחר חלוצה והם הכירו אותו מכבר כי הוא ספון
 וחשוב במאוד צבית הגאון ועל בן חרדו את כל החרדה הזאת
 לקרחתו. ויהיה כראותם כי הוא מכיר את הרר"י אשר היה
 בעיניו למעט אז אחר הלך ר' איסר על כלד וישאלו ממנו על
 מהו האיש ויספרו לו את כל הפליאות אשר ראו בעיניהם ממנו
 אז אמר להם ר' איסר הרפו ממנו לא תוכלו לבא עד אמיתת
 חכונתו כי הוא תלמיד המגיד הגדול ממעזריטש והמה כולם קדושי
 עליון ולזה הוא מערת נסיעתו עתה וכאשר שמעו המלמד
 והנעשה צ' את דבריו נגמר בדעתם לנסוע גם כן למעזריטש ונסעו
 שלשתם ואחר כך היה ר' איסר לריק מפורסם וגם המלמד נעשה
 אחר כך לריק גדול מהלדיקים המפורסמים וכן נסע הרר"י כגיל
 עם הרר"ע מעיר לעיר ומכפר לכפר ובכל מקום אשר לאו והבינו
 איש אשר רוח השכנ נוססה בו השתדלו שיסע למעזריטש כי ראו
 שיחפשו הדעת בכל העולם ואח"כ עברו בכל המדינות רייסין וגם
 משם שלחו אנשים למעזריטש בלא המה הרב הקדוש ר' אברהם
 קאליסקער ז"ל ועוד רבנים אחרים כמוהם הרב' אשר בעלת'
 נסעו כולם למעזריטש ושמה למדו דרך ה' עד אשר נחשו כולם
 לדיקים וחכמים מפורסמים והם העמידו תלמידים הרבה אשר
 מפיחם חנו חיים כיום זכותם יגן עלינו לקרבנו לעבודתו
 יחברך שמו :

ואחר כך נסעו הרר"י עם הרר"ע למעזריטש וישבו שמה שתי
 שנים רזופים וברב ר' ישראל סיפר להמגיד כל חכונת
 האנשים מכל המדינות ואת כל החדשות אשר ראה בחוק נסיעתו
 וסיפר לי כי צרייסין ראה על שני אנשים את הכלם אלקים
 בחלית השלימות אחד היה איש כפרי היה דר ביינאמיל והוא
 ר' משה הלוי אשר היה דור שמיני להשלים הקדוש והר"מ הוא
 אבי

אבי הקדוש האלקי רבי אהרן הלוי משטראשעלע אשר נודע שם תפארתו מחיבוריו הקדושים שער היחוד ושערי עבודת ועבודת כלוי זצוק"ל. והשני סיד ר' אליקים מעיר קדזען. ועליהם ראב ר' ישראל פאלעזאקער כללם חלקים שלם כאשר ניתן להם :

ואחר אשר נסע ממעזריטש הרב ר' ישראל נתפרד מהרב ר' עזריאל ואז נסע הרר"ע עם ר' לייב שטרם סני"ל והוא נסע לביחו ואח"כ התפשט בצגדי עני וסלך בגולה שנה תמימה. וקרה פעם אחת אשר היה הרר"י אלל מוכסן א' בצפר ושם הכינו עלמם לביאת הרב הגדול והקדוש המפורסם ר' חייקיל המדורער והדליקו נרות הרבה וטיסרו את הבית כי יעדו לו שמה מקום ללון והרב ר' ישראל התחבא בחור אחת תחת התנור אבל כאשר נכנס הר"ר חייקיל לבית הסוף וירד ממרכבתו אמר חיבב פה מריח ריח טוב מאוד ואנשי הבית אמרו כי כמה אינם מרגישים שום ריח אבל הוא אמר פה ריח טוב מאוד יחפשו נא אולי נחבא פה איש אחד ויחפשו בכל מחבואות הבית ולא מצאו. ויקח הרר"ח בעלמו נר אחד וחיפש תחת התנור עד שמצאו עומד שם. וישאלו הרב מי אתה ויאמר אנכי בן חייט אשר נשארתי קטן מאבי ועל כן לא למדתי המלאכה בשלימות ועל כן אני גולה בעת ללמוד המלאכה על מכונה. וישאל אותו הרר"ח מה שמך ויאמר ישראל ויאמר לו הרר"ח עליך הכתוב אומר ישראל אשר בך תפארת וילכו יחדיו ויסגרו את עלמם בחדר אחד. ואז נסע הרר"י לביחו והתנהג בצרכנות ונתפרסם בעולם ולימד דרכי ה'

צדיקים :

ועתה נליע סדר הכסתלקות שלו לעולם העליון ומדי דברי בזה נליע את אשר גרענו בחפזנו לספר מפטירת אבי הרב אשר היה חייט בפאלעזק כי קודם מותו נעשה בנו רב מפורסם כאשר כתבנו ועם כל זה לא הכיח אביו מלאכתו והיה מתפרנס ממלאכתו. והיה איש פשוט אבל לנוע וחסיד מאוד. והיה זהיר כל ימיו במלאכתו לא לוחר אפילו חוט אחת ממלאכתו בעה"ב שהי' נותנים

ספורי צדיקים

נוחנים לו ועל כן אחרי נסתלקותו לזה שיטשו לו ארון לקבורה מהשולחן אשר היה עושה עליו מלאכתו וכן עשו בעת קבורתו וזנו הקדוש הררי לזה לומר עליו המזמור מי יגור באהלך הולך תמים ופועל נדק כו'. ראה קורא נעים כמה גדלה כח מו"מ באמונה וכמה צריך האדם ליזכר בזה :

אולם הרב ר' ישראל הכ"ל לא האריך ימים על ממלאכתו כן אמת כי רבים השיב מעון בימים המופעים אשר ישב על כסא קדשו אך לא ארכו יותר ממ"ו שנה אחרי פעירת הרכ"מ הק' ממעזריטש ובחן המ"ו שנה היה נוסע להחזיר העם בחשובה. ויהי כאשר נסע הרב ר' ישראל בנסיעתו דרך עיר חוואסטוב אשר שם נגנו ארון האלקים הרב הקדוש ר' אברהם בן המגיד הגדול ממעזריטש המכונה צפי כל המלאך הלך הררי להשתטח על קברו הקדוש ובבואו שכב עלמו על יושעו ושלת אחרי החברא קדישא ואמר להם הנכח אברהם המלאך ביקש אותי כי אהיה שכן אלנו בקבורתו ואינו יכול להשיב פניו. וע"כ הנני מודיע לכם כי בעוד רגעים אחדים אסגור פה את ימי ואחס תגנוזו אותי סמוך לקבר הרריא הכ"ל. ותיפף כאשר כלב את דבריו אסף רגליו אל המטה ועלם את עיניו ומסר את נשמתו הקדושה בעברה לאלקי ברוחות ונסע למנוחות ואת כל העם עזב לאנחות ומכב בזכותו לרב ברכות ויזכינו לעבודת עבודת ומנוחות בקרב כאשר יבנה הנכרסות אולם אחרי כן קרה פעם אחת אשר נסע הרב הקדוש ר' שניאור זלמן מלאדי דרך חוואסטוב ולזה למשרתיו כי ידפקו את הסוסים מאד עד יעברו תחום שבת מהעיר כי אמר אולי יעשה לי הרב ר' אברהם כאשר עשה להריר ישראל וז"ה כי נסע משם בשלום. ובשלום ורב עוב לבית ישראל נסיים. ובזה נשלם ממרת חפצנו אפס קלהו סיפורים האמיתים מהלדיקים המשולשים בחורה ובחכמה וביראה זה' הטוב יישר לבנו שמכב לראות בעינינו כאשר שמענו באזנינו וישלח לנו משיחנו בקרב אמן:

ספורי צדיקים

כא

והנה ראיתי מעשה יקרה כחובה בספר זכור לאברהם אשר
באתת אין שם תקומה ואינה שייכה להספר מה גם
כי לא יד הכל ממשמשים בהספר שהוא כי הוא שייך רק לשוחטים
וע"כ אמרתי להעתיקה לבאן יען כי החייע גם הוא היה לדיק
נסחר והמעשה שהיא אמיתית היא כי שמעתי ג"כ וע"כ לא
רציתי למנוע הטוב מאחינו בני ישראל:

מעשה נורא שאירע בתדינה פולין בק"ק לובלין בשנים קדמוניות
שהיה שם המנהג שקודם שנפטר הרב שם היו
הפרנסים שואלים להרב החולה שיאמר להם מי האיש החלמיד
חכם שימלא את מקומו אחריו להיות אללם לרב ולמורה. ויהי
היום שאירע פעם אחד שחלה שם הרב את חליו אשר ימות בו
ויבאו אליו הפרנסים לשאלו כמנהגם ויען להם הרב שהוא לא יכול
לסגיד להם אמנם כן האיש אשר ימות אחרי בראשונה הוא יגיד
לכם קודם מוחו למי תקבלו להיות אלליכם לרב ולמורה וככלות
דבריו אלה מיד מת הרב ותהום כל העיר ויתיעלו יחדיו להשגיח
על זה צעיקא פקחא כל מי שיחלה בראשונה צדדי לשאלו. ויהי
היום היה איש א' חייב עני מאוד ואיך דר חוץ להעיר
בבית קטן וגשבר ורוב מאנשי העיר לא היו מכירים אותו כלל
וכלל כי אם מעט מאנשי העיר שהיו מכירים אותו לאיש עני
ולא יוחר. ויחלה זה החייב בחליו אשר ימות בו וחיבף החברה
קדושה כמה חברה הקצריים הודיעו זאת להפרנסים ויאמרו להם
לאמר הנוו בואו אל איש עני חייב והוא היה צעינינו כל ימי
חינו לאיש בער ולא תיה ועכשיו הוא חולה ונוטה למות ועשה
כעצ צעיניכם עשו ויתיעלו יחד כל הפרנסים ויענו יחדיו לאמר
אנחנו מוכרחים לילך אללו ולשאלו ויהי תה שיהיה. ויעשו כן
וילכו אליו ויהי כבואם ויתמה האיש העני החולה וישאל להם
מאין באתם ולמה באתם אלי. ויענו אליו אנו הפרנסים דק"ק
לובלין ישיא ובואו לכבוד מעלתו לשאלו שיגיד לנו איזה רב
מקהילה נקבל לנו שהוא יהיה למלא מקומו של הרב הנפטר
זל"ה

ספורי צדיקים

זלביה ויען להם דברים כאלו אינו יודע כלל מה מכוחו של הרב ולמה המה צריכין לרב וכשיצו לו הרב אנו צריכין לו שהוא יורה לנו כל השאלות של איסור והיתר וגם הוא ישפוט בינינו כל דברי ריבות וכך הוא הדרך שעושים בכל קהילות ישראל ויען להם אם כן הבנתי למה שצריכין לרב אמנם למה באהם אלי לשאלו קחו לכם הטוב בעיניכם ויענו לו אין אנהנו יכולין לעשות זאת מפני שהרב הנפטר גוה לנו קודם מותו שאנהנו נשאל למעלתו דוקא וכך הוא המנהג אללנו פה מימי קדם לשמוע לרב הנפטר מה שיגוה לנו ואין אנו יכולין לשנות דבריו. ויען להם דברים סחומים שהיתה המשמעות שהוא אינו יודע ואינו מצין כלל מה שהמה אומרים לו ומה שהמה רוצים ממנו ויהי כראותה שאינם יכולין לעשות עמו שום דבר אזי נתייעלו יחדיו ויאמרו אליו הנה אין אנהנו מבקשים ממעלתו כי אם זאת שאנהנו נהיה מחשבים לפניך את שמות בעיירות שיש שם רב שראוי הוא להיות אללינו לרב ובאילו בעיר שאתה רוצה אמור לנו והי עושים כך מחשבים לפניו הרבה עיירות ובחוכם היו מחשבים ג"כ עיר אוסטרעא ויען להם בעני החולה קחו לכם זה הרב מאוסטרעא :

ויהי כשומעם זאת וישמחו ויאמרו אליו יהי ד' עמכם וילכו משם ויהי כי לא רחיקו ללכת משם וידבר זה בעני החולה לאמר מהרו וקראו אלי את הפרנסים שיחזרו אללי ויהי כן ויען להם לאמר הנה אני אמרתי לכם שאתם תקבלו את הרב מאוסטרעא חולי לא יאצה ללכת משם אללכם. ויתמכו ויאמרו לו כן דברת הקשית לשאלו ומה נעשה לזה כי אין אנהנו יודעים מה לעשות לזה (והיה בדעתם שיאמר להם לקבל מעיר אחרת ממקום פלוני) ויען להם זה החולה לאמר והיה כי יגיד לכם הרב מאוסטרעא שאינו רוצה אזי תשיצו אתם אליו בשמי שאני מצוה עליו שצריך תיבך ללכת להיות אלליכם לרב. ומיד אחר הדברים האלה מת זה החייע ונקבר בכבוד גדול במקום הרב שמת

ספורי צדיקים

כב

שמת ותיקף ומיד אח"כ שלחו אנשים מכוזדים ות"ח עם כתב
הרבנות ושכירות חוב להרב מאוסטרהא שביא אליכם לזבלין
לכיות אללס לרב ולמורה :

ויהי כזואם שמת אליו ויהי כן כאשר אמר להם זה העני החייב
כנ"ל שהרב מאוסטרהא השיב להם שאין רצונו לעזוב עיר
מולדתו שהיו שם אביו ואבותיו לרצנים ורצונו לאחר מאה שנים
לכיות נקבר אללס. וישבו האנשים האלה לזבלין בתשובה הנזכר
ויוסיפו לשלוח אליו שלוחים ויען להם הרב שאין רצונו בשום
אופן לעזוב עיר מולדתו מטעם האמור. ויענו ויאמרו אליו עוד
דבר א' יש לנו לדבר לכבוד מעלתו הרמה ואמת הוא כי גם
אנחנו אינם יודעים זה הדבר על צוריו וצשביל זה לא היו
רצונו לנלותו לו מתחלה עד כה כי עכשיו אנו מוכרכים ואם
לא יועיל לא יזיק ויאמרו אליו הנכ העני החייב פנ"פ מקבילתנו
לזבלין מת כ"ע והוא אמר לנו קודם מותו שאנחנו נאמר לכבוד
מעלתו הרמה בשמו שהוא מצוה לכם לעזוב אוסטרהא ולבא
לכיות לרב לזבלין ויהי כשמוע הרב שמת זה החייב לזבלין
קרע בגדיו ויבך צמר נפש מאד מאד. ומיד השיב להם מהרו
לדרככם ואני עמכם לכיות אלליכם לרב ולמורה כאשר גזר עלי
זה הצדיק החייב נ"ע. ויעשו כן ויהי כאשר באו סמוך לזבלין
ויאלו לקרתו המון רב ויקבלו אותו בשמחה רבה ובכבוד גדול
ויהי ביום השבת אחר הדרשה בסעודה שלישית ויבואו אליו כל
אנשים מכוזדי העיר והפ"ח דשם ואכלו ושתו ושמחו ויהי כעזב
לכם בתורה ויאמרו אליו להרב נא אדונינו נ"י לנחצו באנו בצקשה
מכבודו הגדול לנלות לנו זה הסוד מהעני החייב הצדיק נ"ע כי
אנחנו פה לא ידענו ממנו שום דבר ויען להם הרב גם אני לא
ידעתיו רק ממעשה אחד ומעשה שיהי כך היה כי מנהגי היה
תמיד באוסטרהא שאחר התפלה של שחרית צביסכ"י דשם שכל
העם היו הולכין מצה"כ הייתי סוגר הדלת מצפנים במפתח
והחלונות הם צבס"כ בגובה הכתלים שלא יש ביכולת שום אדם
לבוא

ספורי צדיקים

לבוא דרך שם לזכרני ואני הייתי לומר שם חמיד עד חלוח
 היום מוכחר בעליה וחסילין ויחי היום פחאום ראייתי איש אי'
 עומד אלני ונבכלתי מאוד וכשיב לי זה האיש אדתי' לא חירא
 ממני כי גם אני בן אדם כמוכו אמרתי לו למע באת אלי ויען
 הנב אליכו הנביא שלח אותי למעלתכם לכודיעכם שחמכרו לחקן
 את העון פלוני ופלוני שיש בעיר אמרתי לי אמור לי שמך ואת
 שם עירך ומה מעשיך וכשיב לי שמי הוא פני' ושמ עירי
 הוא לזבלין ומעשי הוא מעשה חייט ואני כשמתי זאת ממנו אמרתי
 בלבי כיון שהוא בעלמו מעיד על עלמו שהוא אינו רב ולא דיין
 ולא שום מפורסם לכן העזתי פני נגדו ואמרתי לו אם אמח הוא
 כדברך שאליו הנביא שולחך אלי אזי רוצה גי' לזכות שאררש
 אותו ואם לאו אין אני מקבל את דברך שאמרתי לי בשמו
 לעשותו ויען אלי ויאמר אני יודע אם מעלתו יראה אותו פחד
 ובהלכ חסי' למעלתו מאוד מפניו ולמה לו לבא ללער הזה וכשבתי
 לו יעבור עלי מה רצוני שאזכה לראותו ובחוך הדברים העביר
 מפפחת שלו על פני וראיתי ונבכלתי ונפלתי על פני ונתעלפתי
 מרוב הפחד והמורא שראיתיו לאליכו הנביא זלסי' אחי' כשהקין
 אותי בקושי אמר אלי הלא אמרתי לאדומי' מקודם שמע'ל יפחד
 ממנו ועתה מכרו ועשו מה שאמרתי לכם בשמו ומיד פרה זה
 האיש האמת ולא ראייתו עד הנב הלאי שאזכה לראותו בגיע
 אמן עיי' שמעתי בפולין מאיש אמת ועכשיו אנתנו יכולים לבבין
 על צוריו שערב הכפטר הים מכיר בטיב לזכר החייט הקדוש וגם
 הים יודע שחייט ימות מיד אחריו ולא יקדמנו אחר וגם הים
 יודע שדוקא רק מחמת לוואות זה החייט הקדוש להרצ מאוסערהא
 י הים מוכרח הרב שיבא לזבלין ולא זולת זכותם יגן עלינו ועל
 כל ישראל אמן אמן :

מעשה נורא שקרה במדינת פולין בעיר באראזניץ ומחמת
 כי מוסר השכל גדול יוצא מזה המעשה אמרתי
 לספחה לזאת המחברת למען ידעו כל כי השיי אחבי
 מאריך אפו וגבה דיליה ככתוב בתורה מפורש כאשר עשה
 בן יעשה לו:

הנה בעיר באראזניץ בשנת שלשים ושש למאה הריבועית רכב
 הדוכס המולך על עיר הסוא על סוס ברחוב וכעברו
 זרק איש אי' לבן אחת אשר יש בה כדי לכמית על ראש הדוכס
 ואך מחמת אשר ללחה לו שעתו כי שחכ אז את ראשו על נד
 ימינו לרחות דבר מה על הארץ וע"כ חלף לו את האבן ממול
 אזנו השמאלית ולא עשה לו רשם ועל כי קרה לו דבר זה ברחוב
 סיכודים על כן גזר על כל סיכודים להשמידם מנער ועד זקן אם
 לא שיראו לו את האיש אשר זרק עליו האבן ובהנאי כפול שגם
 האיש בעלמו יודה כי הוא פעל את זאת ולאחזה כוונה ונתן להם
 שכוח ג' ימים מעת לעת.

מובן ממילא מה עשו לאן קדשים המובלים לטבח בלי השמה
 גזרו לום וקראו אל ה' בחזקה וקבלו עליהם באהבה את
 כל הנגזר עליהם אבל כה כלכו שני ימים בלי שום עזר להם.
 אבל כמה גדלה מארזיל אפילו חרב חדש מונחת על לוארו אל
 ימנע עלמו מן הרחמים כי ביום השלישי לפנות ערב בא איש
 אחד מפשוטי המון העם ויאמר אנכי אודה על פשעי כי למת
 יובלו לטבח בפשעי העדש הקדושש אנכי שלחתי יד בכדוכס כי
 שנאת עולם שנאתיו ועתה כובילוני אליו ואשים קץ לימי לכפר
 על עוני ואנכי אודה בפניהם. ויאמרו אליו כל העם ה' הטוב
 ינתן בדרך האמת וחזקה לילך מחיל אל חיל בגן עדן העליון כי
 כללח את נפש כל העם ממות. אבל סגד נא לנו אם באמת
 ובהמים היית אחת כזורק את האבן או אם למען כליל לאן
 קדשים מכריגה חרפת את נפשך למות ויאמר להם האיש כוונתי

בזה לא לכם ידעת ורק קודם מותי אודיע לכם ולא תתפללו
 וחדעו כי באמת חייב אני מיחה כזו ותפללו בעם ויחרשו ממנו
 וילכו עמו ראשי הקהל אל פקיד העיר ואמרו אליו הכה זה האיש
 אשר השליך את האבן על ראש הרוכס ואנחנו את נפשינו הצלנו.
 ויחקור הפקיד מהאיש שהוא את אמת צפיהם ויודה לו כי הוא
 היה המועל מעל לזרוק את האבן: וכאשר ספרו את הדברים
 האלה לכהן הלאה ולחזקו ולחזקו ממנו אבל הוא הגיד
 שנית את הדברים האלה כי הוא בעלמו עשה זאת בלתי שום
 מסיה וגם איש לא ידע מזה ובעת זורקו את האבן כהגב מצני
 האדם למען לא יראו אותו ועל כן לא מצאוהו ויאמר לו הרוכס
 מה עשיתי לך רעה כי רצית להרגני על לא חמס בכפי ויאמר
 לו האיש כי כל ימי חייתי שונא אותך אף כי לא ראיתי בך רעה
 ועיב בכל פעם אשר אני רואה אותך משחוקק אני להרגך:
 וישאלכו הרוכס. ומי הכריח אותך עתה להתודות הלא ידעת כי
 לא אנקש אותך ואעשה לך יסורים קשים ותמות מיחה משונה
 הלא את היית שותק היה אפשר שתנצל על ידי צריחה או אפשר
 הייתי מתפייס ולא הייתי מוסר כל היסודים להריגה ויאמר לו
 האיש כי יראתי כי לא יהי חלוי בי מיתת המון עם רב מישראל
 ואף את יכרגו אחד בלי פשע הלא העון עלי הוא ועיב הודתי
 ואנכי בעלמי אשא את עוני:

סוף דבר אחרי כל החקירות והדרישות אשר הבינו כל השופטים
 כי לא ידו היחה במעל הזה כי אין לו שום דין ודברים עם
 הרוכס ועיב חפשו עילה שיודה כי לבעבור הציל נפשות בני ישראל
 נמות עושה זאת אבל הוא אמר כי רק ידו היחה במעל הזה
 ואין אשם בזה לשום בר ישראל זולתו ודבר המלך אין להשיב
 ונגמר דינו למיחה והבינו חלייה צרוב העיר ונאספו כל העם
 וגם המלך להיות בעת משפטו אך כאשר הוצילוהו לחלוותו בקש
 חסד מהרוכס כי ימסרו את גופו לעדת ישראל שהמה יקברו אותו
 ויבטיח לו הרוכס ואז אמר אל בני ישראל אשר הלכו אלנו הזכרו
 שלא

כד.

ספורי צדיקים

שלא לעשות לי כבוד בעת קבורתי וגם לא לחקוק שום תואר על
מלכת קבורתי. כי אם לחרות בחרט אנוש פה נעמן כגזלן ישמעאל
בן נתניה שהרג את גדליהו בן אחיקם. ואז הבינו העם כי היה
גלגול ישמעאל בן נתניה וכן עשו כאשר לזה ולחוקים הדברים
על ציונו הק' והמעשה נכתב בפנקס מהחבורה קדושה:

תמו ספורים הנוראים: ממעשים הנפלאים מחסידי עליון
השלמים ויראים. ה' הטוב יגן עלינו זכותם לדור דורים:

ס ל י ק

